મુખગણિત.

ભાગ ૧

કર્તા.

માણેકલાલ કાળિદાસ ભટ્ટ.

અસિ. માસ્તર પ્રૅક્ટિસિંગ સ્કૂલ.

પ્રેમચંદ રાયચંદ ટ્રેનિંગ કૉલેજ.

અમદાવાદ.

ગુજરાત ઓરીએન્ટલ બુક ડીપો,

અમદાવાદ.

કીમત ૦-૧-૦

મુખગણિત.

ભાગ ૧ લો.

નીચલાં ત્રણ ધોરણ સારૂ.

રચનાર,

માણેકલાલ કાલિદાસ ભટ્ટ.

ઍસિ. માસ્તર, પ્રૅક્ટિસિંગ સ્કૂલ,

પ્રેમચંદ રાયચંદ ટ્રેનિંગ કૉલેજ.

અમદાવાદ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. પોપટલાલ મગનલાલ.

ગુજરાત ઓરિએન્ટલ બુકડીપો.

રીચીરોડ.—અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૭૦ સને ૧૯૧૪.

આવૃત્તિ બીજી. પ્રત ૨૦૦૦

ધી સુનસાગર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં શા. અમરતલાલ જેસીંગભાઇએ છાપ્યું. ઠે. ચુડીઓળ ત્રણ દરવાજા-અમદાવાદ.

પ્રસ્તાવના.

૧ નીચલાં ત્રણ ધોરણમાં મુખગણિતના વિષયમાં આંક, તેનો ઉપયોગ અને અમુક ઘાતોનો ઉપયોગ એટલું ચલાવવાનું છે; તેથી તે પર દૃષ્ટિ રાખીનેજ આ ભાગ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

૨ દરેક ધોરણમાં કેટલું ચલાવવું તે અભ્યાસક્રમ ઉપરથી સહજ સમજાય તેવું છે, માટે તેમાં જોઇ શિક્ષકે જે તે ધોરણને લાયકનો ભાગ ચલાવવો. અત્રે તેનું સ્પષ્ટીકરણ કરી લંબાણ કરવાની જરૂર નથી.

૩ આ પુસ્તકમાં આપ્યા છે એટલાજ દાખલા ચલાવી શિક્ષકે બેસી રહેવું નહિ. એ દાખલાને નમુના તરીકે ગણી તેમાંની દરેક જાતના બીજા પુષ્કળ પ્રશ્નો પૂછવા. છતાં કહેવું કે એટલું પણ સારૂં આવડતું હશે તો શિષ્ય તેમજ શિક્ષક ઉભયને ઘણોજ લાભ થયા વિના નહિ રહે.

૪ આંકનો વિષય ઘણો કાચો રહે છે એવી જે બૂમ ચાલુ છે, તેનો પણ આમાં દર્શાવેલી રીતે કામ કરવાથી અંત આવ્યા વિના નહિ રહે. એવી લેખકને સંપૂર્ણ આશા છે.

૫ ધોરણોમાં ચલાવવાના આંક પણ આ પુસ્તકમાંજ આપી દેવામાં આવ્યા છે. છોકરાઓને ચોપડીઓનો ખર્ચ ઓછો થાય એવો પણ કંઈક હેતુ એમાં રહેલો છે.

૬ આ પુસ્તક બાળકોને તેમજ શિક્ષકોને ઉપયોગી થઇ પડશે અને ગણિતનો વિષય પાકો થશે તો લેખક પોતાનો શ્રમ સફળ થયો માનશે.

૭ શિક્ષકો તરફથી આવેલી સૂચનાઓપર યોગ્ય અવસરે લેખક હર્ષથી બનતું ધ્યાન આપવા ચૂકશે નહિ. આશા છે કે અનુભવી જ્ઞાનવૃદ્ધ શિક્ષકો યોગ્ય સૂચનાઓ કરશે.

પ્રે. રા. ટ્રેનિંગ કોલેજ.
અમદાવાદ.
હાઉસ માસ્તર્સ ક્વાર્ટર્સ.
તા. ૧-૮-૧૪

માણેકલાલ કાલિદાસ ભટ્ટ.

૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦

૬૧	૭૧	૮૧	૯૧	૧૦૦
૬૨	૭૨	૮૨	૯૨	૨૦૦
૬૩	૭૩	૮૩	૯૩	૩૦૦
૬૪	૭૪	૮૪	૯૪	૪૦૦
૬૫	૭૫	૮૫	૯૫	૫૦૦
૬૬	૭૬	૮૬	૯૬	૬૦૦
૬૭	૭૭	૮૭	૯૭	૭૦૦
૬૮	૭૮	૮૮	૯૮	૮૦૦
૬૯	૭૯	૮૯	૯૯	૯૦૦
૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૦૦૦

૧	× ૧ =	૧	૧૧	× ૧ =	૧૧	૨૧	× ૧ =	૨૧
૨	૧	૨	૧૨	૧	૧૨	૨૨	૧	૨૨
૩	૧	૩	૧૩	૧	૧૩	૨૩	૧	૨૩
૪	૧	૪	૧૪	૧	૧૪	૨૪	૧	૨૪
૫	૧	૫	૧૫	૧	૧૫	૨૫	૧	૨૫
૬	૧	૬	૧૬	૧	૧૬	૨૬	૧	૨૬
૭	૧	૭	૧૭	૧	૧૭	૨૭	૧	૨૭
૮	૧	૮	૧૮	૧	૧૮	૨૮	૧	૨૮
૯	૧	૯	૧૯	૧	૧૯	૨૯	૧	૨૯
૧૦	૧	૧૦	૨૦	૧	૨૦	૩૦	૧	૩૦

૧	× ૨ =	૨	૧૧	× ૨ =	૨૨	૨૧	× ૨ =	૪૨
૨	૨	૪	૧૨	૨	૨૪	૨૨	૨	૪૪
૩	૨	૬	૧૩	૨	૨૬	૨૩	૨	૪૬
૪	૨	૮	૧૪	૨	૨૮	૨૪	૨	૪૮
૫	૨	૧૦	૧૫	૨	૩૦	૨૫	૨	૫૦
૬	૨	૧૨	૧૬	૨	૩૨	૨૬	૨	૫૨
૭	૨	૧૪	૧૭	૨	૩૪	૨૭	૨	૫૪
૮	૨	૧૬	૧૮	૨	૩૬	૨૮	૨	૫૬
૯	૨	૧૮	૧૯	૨	૩૮	૨૯	૨	૫૮
૧૦	૨	૨૦	૨૦	૨	૪૦	૩૦	૨	૬૦

૧ ×	૩=	૩	૧૧ ×	૩=	૩૩	૨૧ ×	૩=	૬૩
૨	૩	૬	૧૨	૩	૩૬	૨૨	૩	૬૬
૩	૩	૯	૧૩	૩	૩૯	૨૩	૩	૬૯
૪	૩	૧૨	૧૪	૩	૪૨	૨૪	૩	૭૨
૫	૩	૧૫	૧૫	૩	૪૫	૨૫	૩	૭૫
૬	૩	૧૮	૧૬	૩	૪૮	૨૬	૩	૭૮
૭	૩	૨૧	૧૭	૩	૫૧	૨૭	૩	૮૧
૮	૩	૨૪	૧૮	૩	૫૪	૨૮	૩	૮૪
૯	૩	૨૭	૧૯	૩	૫૭	૨૯	૩	૮૭
૧૦	૩	૩૦	૨૦	૩	૬૦	૩૦	૩	૯૦

૧ ×	૪=	૪	૧૧ ×	૪=	૪૪	૨૧ ×	૪=	૮૪
૨	૪	૮	૧૨	૪	૪૮	૨૨	૪	૮૮
૩	૪	૧૨	૧૩	૪	૫૨	૨૩	૪	૯૨
૪	૪	૧૬	૧૪	૪	૫૬	૨૪	૪	૯૬
૫	૪	૨૦	૧૫	૪	૬૦	૨૫	૪	૧૦૦
૬	૪	૨૪	૧૬	૪	૬૪	૨૬	૪	૧૦૪
૭	૪	૨૮	૧૭	૪	૬૮	૨૭	૪	૧૦૮
૮	૪	૩૨	૧૮	૪	૭૨	૨૮	૪	૧૧૨
૯	૪	૩૬	૧૯	૪	૭૬	૨૯	૪	૧૧૬
૧૦	૪	૪૦	૨૦	૪	૮૦	૩૦	૪	૧૨૦

૧	× ૫=	૫	૧૧	× ૫=	૫૫	૨૧	× ૫=	૧૦૫
૨	૫	૧૦	૧૨	૫	૬૦	૨૨	૫	૧૧૦
૩	૫	૧૫	૧૩	૫	૬૫	૨૩	૫	૧૧૫
૪	૫	૨૦	૧૪	૫	૭૦	૨૪	૫	૧૨૦
૫	૫	૨૫	૧૫	૫	૭૫	૨૫	૫	૧૨૫
૬	૫	૩૦	૧૬	૫	૮૦	૨૬	૫	૧૩૦
૭	૫	૩૫	૧૭	૫	૮૫	૨૭	૫	૧૩૫
૮	૫	૪૦	૧૮	૫	૯૦	૨૮	૫	૧૪૦
૯	૫	૪૫	૧૯	૫	૯૫	૨૯	૫	૧૪૫
૧૦	૫	૫૦	૨૦	૫	૧૦૦	૩૦	૫	૧૫૦

૧	× ૬=	૬	૧૧	× ૬=	૬૬	૨૧	× ૬=	૧૨૬
૨	૬	૧૨	૧૨	૬	૭૨	૨૨	૬=	૧૩૨
૩	૬	૧૮	૧૩	૬	૭૮	૨૩	૬	૧૩૮
૪	૬	૨૪	૧૪	૬	૮૪	૨૪	૬	૧૪૪
૫	૬	૩૦	૧૫	૬	૯૦	૨૫	૬	૧૫૦
૬	૬	૩૬	૧૬	૬	૯૬	૨૬	૬	૧૫૬
૭	૬	૪૨	૧૭	૬	૧૦૨	૨૭	૬	૧૬૨
૮	૬	૪૮	૧૮	૬	૧૦૮	૨૮	૬	૧૬૮
૯	૬	૫૪	૧૯	૬	૧૧૪	૨૯	૬	૧૭૪
૧૦	૬	૬૦	૨૦	૬	૧૨૦	૩૦	૬	૧૮૦

૧	× ૭ =	૭	૧૧	× ૭ =	૭૭	૨૧	× ૭	૧૪૭
૨	૭	૧૪	૧૨	૭	૮૪	૨૨	૭	૧૫૪
૩	૭	૨૧	૧૩	૭	૯૧	૨૩	૭	૧૬૧
૪	૭	૨૮	૧૪	૭	૯૮	૨૪	૭	૧૬૮
૫	૭	૩૫	૧૫	૭	૧૦૫	૨૫	૭	૧૭૫
૬	૭	૪૨	૧૬	૭	૧૧૨	૨૬	૭	૧૮૨
૭	૭	૪૯	૧૭	૭	૧૧૯	૨૭	૭	૧૮૯
૮	૭	૫૬	૧૮	૭	૧૨૬	૨૮	૭	૧૯૬
૯	૭	૬૩	૧૯	૭	૧૩૩	૨૯	૭	૨૦૩
૧૦	૭	૭૦	૨૦	૭	૧૪૦	૩૦	૭	૨૧૦

૧	× ૮ =	૮	૧૧	× ૮	૮૮	૨૧	× ૮	૧૬૮
૨	૮	૧૬	૧૨	૮	૯૬	૨૨	૮	૧૭૬
૩	૮	૨૪	૧૩	૮	૧૦૪	૨૩	૮	૧૮૪
૪	૮	૩૨	૧૪	૮	૧૧૨	૨૪	૮	૧૯૨
૫	૮	૪૦	૧૫	૮	૧૨૦	૨૫	૮	૨૦૦
૬	૮	૪૮	૧૬	૮	૧૨૮	૨૬	૮	૨૦૮
૭	૮	૫૬	૧૭	૮	૧૩૬	૨૭	૮	૨૧૬
૮	૮	૬૪	૧૮	૮	૧૪૪	૨૮	૮	૨૨૪
૯	૮	૭૨	૧૯	૮	૧૫૨	૨૯	૮	૨૩૨
૧૦	૮	૮૦	૨૦	૮	૧૬૦	૩૦	૮	૨૪૦

૧ ×	૯ =	૯	૧૧ ×	૯ =	૯૯	૨૧ ×	૯ =	૧૮૯
૨	૯	૧૮	૧૨	૯	૧૦૮	૨૨	૯	૧૯૮
૩	૯	૨૭	૧૩	૯	૧૧૭	૨૩	૯	૨૦૭
૪	૯	૩૬	૧૪	૯	૧૨૬	૨૪	૯	૨૧૬
૫	૯	૪૫	૧૫	૯	૧૩૫	૨૫	૯	૨૨૫
૬	૯	૫૪	૧૬	૯	૧૪૪	૨૬	૯	૨૩૪
૭	૯	૬૩	૧૭	૯	૧૫૩	૨૭	૯	૨૪૩
૮	૯	૭૨	૧૮	૯	૧૬૨	૨૮	૯	૨૫૨
૯	૯	૮૧	૧૯	૯	૧૭૧	૨૯	૯	૨૬૧
૧૦	૯	૯૦	૨૦	૯	૧૮૦	૩૦	૯	૨૭૦

૧ ×	૧૦ =	૧૦	૧૧ ×	૧૦ =	૧૧૦	૨૧ ×	૧૦ =	૨૧૦
૨	૧૦	૨૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૨૨	૧૦	૨૨૦
૩	૧૦	૩૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૨૩	૧૦	૨૩૦
૪	૧૦	૪૦	૧૪	૧૦	૧૪૦	૨૪	૧૦	૨૪૦
૫	૧૦	૫૦	૧૫	૧૦	૧૫૦	૨૫	૧૦	૨૫૦
૬	૧૦	૬૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૨૬	૧૦	૨૬૦
૭	૧૦	૭૦	૧૭	૧૦	૧૭૦	૨૭	૧૦	૨૭૦
૮	૧૦	૮૦	૧૮	૧૦	૧૮૦	૨૮	૧૦	૨૮૦
૯	૧૦	૯૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૯	૧૦	૨૯૦
૧૦	૧૦	૧૦૦	૨૦	૧૦	૨૦૦	૩૦	૧૦	૩૦૦

આ કોઠા જુની ચાલતી આવેલી રીતે બોલાવવા નહિ એવો હેતુ નથી; પણ અહિં આપેલી રીતે પણ બોલાવાય અને એ રીત શિક્ષણના નિગમને આધારે અનુસરતી છે એ બતાવવાનોજ હેતુ છે.

૧×	૦॥=	૦॥	૧૧×	૦॥=	૫॥	૨૧×	૦॥=	૧૦॥
૨	૦॥	૧	૧૨	૦॥	૬	૨૨	૦॥	૧૧
૩	૦॥	૧॥	૧૩	૦॥	૬॥	૨૩	૦॥	૧૧॥
૪	૦॥	૨	૧૪	૦॥	૭	૨૪	૦॥	૧૨
૫	૦॥	૨॥	૧૫	૦॥	૭॥	૨૫	૦॥	૧૨॥
૬	૦॥	૩	૧૬	૦॥	૮	૨૬	૦॥	૧૩
૭	૦॥	૩॥	૧૭	૦॥	૮॥	૨૭	૦॥	૧૩॥
૮	૦॥	૪	૧૮	૦॥	૯	૨૮	૦॥	૧૪
૯	૦॥	૪॥	૧૯	૦॥	૯॥	૨૯	૦॥	૧૪॥
૧૦	૦॥	૫	૨૦	૦॥	૧૦	૩૦	૦॥	૧૫

૩૧×	૦॥=	૧૫॥	૪૧×	૦॥=	૨૦॥	૫૧×	૦॥=	૨૫॥
૩૨	૦॥	૧૬	૪૨	૦॥	૨૧	૫૨	૦॥	૨૬
૩૩	૦॥	૧૬॥	૪૩	૦॥	૨૧॥	૫૩	૦॥	૨૬॥
૩૪	૦॥	૧૭	૪૪	૦॥	૨૨	૫૪	૦॥	૨૭
૩૫	૦॥	૧૭॥	૪૫	૦॥	૨૨॥	૫૫	૦॥	૨૭॥
૩૬	૦॥	૧૮	૪૬	૦॥	૨૩	૫૬	૦॥	૨૮
૩૭	૦॥	૧૮॥	૪૭	૦॥	૨૩॥	૫૭	૦॥	૨૮॥
૩૮	૦॥	૧૯	૪૮	૦॥	૨૪	૫૮	૦॥	૨૯
૩૯	૦॥	૧૯॥	૪૯	૦॥	૨૪॥	૫૯	૦॥	૨૯॥
૪૦	૦॥	૨૦	૫૦	૦॥	૨૫	૬૦	૦॥	૩૦

૬૧×	૦॥=	૩૦॥	૭૧×	૦॥=	૩૫॥
૬૨	૦॥	૩૧	૭૨	૦॥	૩૬
૬૩	૦॥	૩૧॥	૭૩	૦॥	૩૬॥
૬૪	૦॥	૩૨	૭૪	૦॥	૩૭
૬૫	૦॥	૩૨॥	૭૫	૦॥	૩૭॥
૬૬	૦॥	૩૩	૭૬	૦॥	૩૮
૬૭	૦॥	૩૩॥	૭૭	૦॥	૩૮॥
૬૮	૦॥	૩૪	૭૮	૦॥	૩૯
૬૯	૦॥	૩૪॥	૭૯	૦॥	૩૯॥
૭૦	૦॥	૩૫	૮૦	૦॥	૪૦

૮૧×	૦॥=	૪૦॥	૯૧×	૦॥=	૪૫॥
૮૨	૦॥	૪૧	૯૨	૦॥	૪૬
૮૩	૦॥	૪૧॥	૯૩	૦॥	૪૬॥
૮૪	૦॥	૪૨	૯૪	૦॥	૪૭
૮૫	૦॥	૪૨॥	૯૫	૦॥	૪૭॥
૮૬	૦॥	૪૩	૯૬	૦॥	૪૮
૮૭	૦॥	૪૩॥	૯૭	૦॥	૪૮॥
૮૮	૦॥	૪૪	૯૮	૦॥	૪૯
૮૯	૦॥	૪૪॥	૯૯	૦॥	૪૯॥
૯૦	૦॥	૪૫	૧૦૦	૦॥	૫૦

૧×	૦।=	૦।	૧૧×	૦।=	૨॥।	૨૧×	૦।=	૫।
૨	૦।	૦॥	૧૨	૦।	૩	૨૨	૦।	૫॥
૩	૦।	૦॥।	૧૩	૦।	૩।	૨૩	૦।	૫॥।
૪	૦।	૧	૧૪	૦।	૩॥	૨૪	૦।	૬
૫	૦।	૧।	૧૫	૦।	૩॥।	૨૫	૦।	૬।
૬	૦।	૧॥	૧૬	૦।	૪	૨૬	૦।	૬॥
૭	૦।	૧॥।	૧૭	૦।	૪।	૨૭	૦।	૬॥।
૮	૦।	૨	૧૮	૦।	૪॥	૨૮	૦।	૭
૯	૦।	૨।	૧૯	૦।	૪॥।	૨૯	૦।	૭।
૧૦	૦।	૨॥	૨૦	૦।	૫	૩૦	૦।	૭॥

૩૧×	૦।=	૭॥।	૪૧×	૦।=	૧૦।	૫૧×	૦।=	૧૨॥।
૩૨	૦।	૮	૪૨	૦।	૧૦॥	૫૨	૦।	૧૩
૩૩	૦।	૮।	૪૩	૦।	૧૦॥।	૫૩	૦।	૧૩।
૩૪	૦।	૮॥	૪૪	૦।	૧૧	૫૪	૦।	૧૩॥
૩૫	૦।	૮॥।	૪૫	૦।	૧૧।	૫૫	૦।	૧૩॥।
૩૬	૦।	૯	૪૬	૦।	૧૧॥	૫૬	૦।	૧૪
૩૭	૦।	૯।	૪૭	૦।	૧૧॥।	૫૭	૦।	૧૪।
૩૮	૦।	૯॥	૪૮	૦।	૧૨	૫૮	૦।	૧૪॥
૩૯	૦।	૯॥।	૪૯	૦।	૧૨।	૫૯	૦।	૧૪॥।
૪૦	૦।	૧૦	૫૦	૦।	૧૨॥	૬૦	૦।	૧૫

૬૧×	૦।=	૧૫।	૭૧×	૦।=	૧૭।।।
૬૨	૦।	૧૫।।	૭૨	૦।	૧૮
૬૩	૦।	૧૫।।।	૭૩	૦।	૧૮।
૬૪	૦।	૧૬	૭૪	૦।	૧૮।।
૬૫	૦।	૧૬।	૭૫	૦।	૧૮।।।
૬૬	૦।	૧૬।।	૭૬	૦।	૧૯
૬૭	૦।	૧૬।।।	૭૭	૦।	૧૯।
૬૮	૦।	૧૭	૭૮	૦।	૧૯।।
૬૯	૦।	૧૭।	૭૯	૦।	૧૯।।।
૭૦	૦।	૧૭।।	૮૦	૦।	૨૦

૮૧×	૦।=	૨૦।	૯૧×	૦।=	૨૨।।।
૮૨	૦।	૨૦।।	૯૨	૦।	૨૩
૮૩	૦।	૨૦।।।	૯૩	૦।	૨૩।
૮૪	૦।	૨૧	૯૪	૦।	૨૩।।
૮૫	૦।	૨૧।	૯૫	૦।	૨૩।।।
૮૬	૦।	૨૧।।	૯૬	૦।	૨૪
૮૭	૦।	૨૧।।।	૯૭	૦।	૨૪।
૮૮	૦।	૨૨	૯૮	૦।	૨૪।।
૮૯	૦।	૨૨।	૯૯	૦।	૨૪।।।
૯૦	૦।	૨૨।।	૧૦૦	૦।	૨૫

૧×	૦।।।=	૦।।।	૧૧×	૦।।।×	૮।	૨૧×	૦।।।=	૧૫।।।
૨	૦।।।	૧।।	૧૨	૦।।।	૯	૨૨	૦।।।	૧૬।।
૩	૦।।।	૨।	૧૩	૦।।।	૯।।।	૨૩	૦।।।	૧૭।
૪	૦।।।	૩	૧૪	૦।।।	૧૦।।	૨૪	૦।।।	૧૮
૫	૦।।।	૩।।।	૧૫	૦।।।	૧૧।	૨૫	૦।।।	૧૮।।।
૬	૦।।।	૪।।	૧૬	૦।।।	૧૨	૨૬	૦।।।	૧૯।।
૭	૦।।।	૫।	૧૭	૦।।।	૧૨।।।	૨૭	૦।।।	૨૦।
૮	૦।।।	૬	૧૮	૦।।।	૧૩।।	૨૮	૦।।।	૨૧
૯	૦।।।	૬।।।	૧૯	૦।।।	૧૪।	૨૯	૦।।।	૨૧।।।
૧૦	૦।।।	૭।।	૨૦	૦।।।	૧૫	૩૦	૦।।।	૨૨।।

૩૧×	૦।।।=	૨૩।	૪૧×	૦।।।=	૩૦।।।	૫૧×	૦।।।=	૩૮।
૩૨	૦।।।	૨૪	૪૨	૦।।।	૩૧।।	૫૨	૦।।।	૩૯
૩૩	૦।।।	૨૪।।।	૪૩	૦ ।।	૩૨।	૫૩	૦।।।	૩૯।।।
૩૪	૦।।।	૨૫।।	૪૪	૦।।।	૩૩	૫૪	૦।।।	૪૦।।
૩૫	૦।।।	૨૬।	૪૫	૦।।।	૩૩।।।	૫૫	૦।।।	૪૧।
૩૬	૦।।।	૨૭	૪૬	૦।।।	૩૪।।	૫૬	૦।।।	૪૨
૩૭	૦।।।	૨૭।।।	૪૭	૦।।।	૩૫।	૫૭	૦।।।	૪૨।।।
૩૮	૦।।।	૨૮।।	૪૮	૦।।।	૩૬	૫૮	૦।।।	૪૩।।
૩૯	૦।।।	૨૯।	૪૯	૦।।।	૩૬।।।	૫૯	૦।।।	૪૪।
૪૦	૦।।।	૩૦	૫૦	૦।।।	૩૭।।	૬૦	૦।।।	૪૫

૬૧ ×	૦।।।=	૪૫।।।	૭૧ ×	૦।।।=	૫૩।
૬૨	૦।।।	૪૬।।	૭૨	૦।।।	૫૪
૬૩	૦।।।	૪૭।	૭૩	૦।।।	૫૪।।।
૬૪	૦।।।	૪૮	૭૪	૦।।।	૫૫।।
૬૫	૦।।।	૪૮।।।	૭૫	૦।।।	૫૬।
૬૬	૦।।।	૪૯।।	૭૬	૦।।।	૫૭
૬૭	૦।।।	૫૦।	૭૭	૦।।।	૫૭।।।
૬૮	૦।।।	૫૧	૭૮	૦।।।	૫૮।।
૬૯	૦।।।	૫૧।।।	૭૯	૦।।।	૫૯।
૭૦	૦।।।	૫૨।।	૮૦	૦।।।	૬૦

૮૧ ×	૦।।।=	૬૦।।।	૯૧ ×	૦।।।=	૬૮।
૮૨	૦।।।	૬૧।।	૯૨	૦।।।	૬૯
૮૩	૦।।।	૬૨।	૯૩	૦।।।	૬૯।।।
૮૪	૦।।।	૬૩	૯૪	૦।।।	૭૦।।
૮૫	૦।।।	૬૩।।।	૯૫	૦।।।	૭૧।
૮૬	૦।।।	૬૪।।	૯૬	૦।।।	૭૨
૮૭	૦।।।	૬૫।	૯૭	૦।।।	૭૨।।।
૮૮	૦।।।	૬૬	૯૮	૦।।।	૭૩।।
૮૯	૦।।।	૬૬।।।	૯૯	૦।।।	૭૪।
૯૦	૦।।।	૬૭।।	૧૦૦	૦।।।	૭૫

૧×	૧।=	૧।	૧૧×	૧।=	૧૩।।।	૨૧×	૧।=	૨૬।
૨	૧।	૨।।	૧૨	૧।	૧૫	૨૨	૧।	૨૭।।
૩	૧।	૩।।।	૧૩	૧।	૧૬।	૨૩	૧।	૨૮।।।
૪	૧।	૫	૧૪	૧।	૧૭।।	૨૪	૧।	૩૦
૫	૧।	૬।	૧૫	૧।	૧૮।।।	૨૫	૧।	૩૧।
૬	૧।	૭।।	૧૬	૧।	૨૦	૨૬	૧।	૩૨।।
૭	૧।	૮।।।	૧૭	૧।	૨૧।	૨૭	૧।	૩૩।।।
૮	૧।	૧૦	૧૮	૧।	૨૨।।	૨૮	૧।	૩૫
૯	૧।	૧૧।	૧૯	૧।	૨૩।।।	૨૯	૧।	૩૬।
૧૦	૧।	૧૨।।	૨૦	૧।	૨૫	૩૦	૧।	૩૭।।

૩૧×	૧।=	૩૮।।।	૪૧×	૧।=	૫૧।	૫૧×	૧।=	૬૩।।।
૩૨	૧।	૪૦	૪૨	૧।	૫૨।।	૫૨	૧।	૬૫
૩૩	૧।	૪૧।	૪૩	૧।	૫૩।।।	૫૩	૧।	૬૬।
૩૪	૧।	૪૨।।	૪૪	૧।	૫૫	૫૪	૧।	૬૭।।
૩૫	૧।	૪૩।।।	૪૫	૧।	૫૬।	૫૫	૧।	૬૮।।।
૩૬	૧।	૪૫	૪૬	૧।	૫૭।।	૫૬	૧।	૭૦
૩૭	૧।	૪૬।	૪૭	૧।	૫૮।।।	૫૭	૧।	૭૧।
૩૮	૧।	૪૭।।	૪૮	૧।	૬૦	૫૮	૧।	૭૨।।
૩૯	૧।	૪૮।।।	૪૯	૧।	૬૧।	૫૯	૧।	૭૩।।।
૪૦	૧।	૫૦	૫૦	૧।	૬૨।।	૬૦	૧।	૭૫

૬૧×	૧l=	૭૬l	૭૧×	૧l=	૮૮lll
૬૨	૧l	૭૭ll	૭૨	૧l	૯૦
૬૩	૧l	૭૮lll	૭૩	૧l	૯૧l
૬૪	૧l	૮૦	૭૪	૧l	૯૨ll
૬૫	૧l	૮૧l	૭૫	૧l	૯૩lll
૬૬	૧l	૮૨ll	૭૬	૧l	૯૫
૬૭	૧l	૮૩lll	૭૭	૧l	૯૬l
૬૮	૧l	૮૫	૭૮	૧l	૯૭ll
૬૯	૧l	૮૬l	૭૯	૧l	૯૮lll
૭૦	૧l	૮૭ll	૮૦	૧l	૧૦૦

૮૧×	૧l=	૧૦૧l	૯૧×	૧l=	૧૧૩lll
૮૨	૧l	૧૦૨ll	૯૨	૧l	૧૧૫
૮૩	૧l	૧૦૩lll	૯૩	૧l	૧૧૬l
૮૪	૧l	૧૦૫	૯૪	૧l	૧૧૭ll
૮૫	૧l	૧૦૬l	૯૫	૧l	૧૧૮lll
૮૬	૧l	૧૦૭ll	૯૬	૧l	૧૨૦
૮૭	૧l	૧૦૮lll	૯૭	૧l	૧૨૧l
૮૮	૧l	૧૧૦	૯૮	૧l	૧૨૨ll
૮૯	૧l	૧૧૧l	૯૯	૧l	૧૨૩lll
૯૦	૧l	૧૧૨ll	૧૦૦	૧l	૧૨૫

૧×	૧॥=	૧॥	૧૧×	૧॥=	૧૬॥	૨૧×	૧॥=	૩૧॥
૨	૧॥	૩	૧૨	૧॥	૧૮	૨૨	૧॥	૩૩
૩	૧॥	૪॥	૧૩	૧॥	૧૯॥	૨૩	૧॥	૩૪॥
૪	૧॥	૬	૧૪	૧॥	૨૧	૨૪	૧॥	૩૬
૫	૧॥	૭॥	૧૫	૧॥	૨૨॥	૨૫	૧॥	૩૭॥
૬	૧॥	૯	૧૬	૧॥	૨૪	૨૬	૧॥	૩૯
૭	૧॥	૧૦॥	૧૭	૧॥	૨૫॥	૨૭	૧॥	૪૦॥
૮	૧॥	૧૨	૧૮	૧॥	૨૭	૨૮	૧॥	૪૨
૯	૧॥	૧૩॥	૧૯	૧॥	૨૮॥	૨૯	૧॥	૪૩॥
૧૦	૧॥	૧૫	૨૦	૧॥	૩૦	૩૦	૧॥	૪૫

૩૧×	૧॥=	૪૬॥	૪૧×	૧॥=	૬૧॥	૫૧×	૧॥=	૭૬॥
૩૨	૧॥	૪૮	૪૨	૧॥	૬૩	૫૨	૧॥	૭૮
૩૩	૧॥	૪૯॥	૪૩	૧॥	૬૪॥	૫૩	૧॥	૭૯॥
૩૪	૧॥	૫૧	૪૪	૧॥	૬૬	૫૪	૧॥	૮૧
૩૫	૧॥	૫૨॥	૪૫	૧॥	૬૭॥	૫૫	૧॥	૮૨॥
૩૬	૧॥	૫૪	૪૬	૧॥	૬૯	૫૬	૧॥	૮૪
૩૭	૧॥	૫૫॥	૪૭	૧॥	૭૦॥	૫૭	૧॥	૮૫॥
૩૮	૧॥	૫૭	૪૮	૧॥	૭૨	૫૮	૧॥	૮૭
૩૯	૧॥	૫૮॥	૪૯	૧॥	૭૩॥	૫૯	૧॥	૮૮॥
૪૦	૧॥	૬૦	૫૦	૧॥	૭૫	૬૦	૧॥	૯૦

૬૧×	૧॥=	૯૧॥
૬૨	૧॥	૯૩
૬૩	૧॥	૯૪॥
૬૪	૧॥	૯૬
૬૫	૧॥	૯૭॥
૬૬	૧॥	૧૯૯
૬૭	૧॥	૧૦૦॥
૬૮	૧॥	૧૦૨
૬૯	૧॥	૧૦૩॥
૭૦	૧॥	૧૦૫

૭૧×	૧॥=	૧૦૬॥
૭૨	૧॥	૧૦૮
૭૩	૧॥	૧૦૯॥
૭૪	૧॥	૧૧૧
૭૫	૧॥	૧૧૨॥
૭૬	૧॥	૧૧૪
૭૭	૧॥	૧૧૫॥
૭૮	૧॥	૧૧૭
૭૯	૧॥	૧૧૮॥
૮૦	૧॥	૧૨૦

૮૧×	૧॥=	૧૨૧॥
૮૨	૧॥	૧૨૩
૮૩	૧॥	૧૨૪॥
૮૪	૧॥	૧૨૬
૮૫	૧॥	૧૨૭॥
૮૬	૧॥	૧૨૯
૮૭	૧॥	૧૩૦॥
૮૮	૧॥	૧૩૨
૮૯	૧॥	૧૩૩॥
૯૦	૧॥	૧૩૫

૯૧×	૧॥=	૧૩૬॥
૯૨	૧॥	૧૩૮
૯૩	૧॥	૧૩૯॥
૯૪	૧॥	૧૪૧
૯૫	૧॥	૧૪૨॥
૯૬	૧॥	૧૪૪
૯૭	૧॥	૧૪૫॥
૯૮	૧॥	૧૪૭
૯૯	૧॥	૧૪૮॥
૧૦૦	૧॥	૧૫૦

૧×	૨॥=	૨॥	૧૧×	૨॥=	૨૭॥	૨૧×	૨॥=	૫૨॥
૨	૨॥	૫	૧૨	૨॥	૩૦	૨૨	૨॥	૫૫
૩	૨॥	૭॥	૧૩	૨॥	૩૨॥	૨૩	૨॥	૫૭॥
૪	૨॥	૧૦	૧૪	૨॥	૩૫	૨૪	૨॥	૬૦
૫	૨॥	૧૨॥	૧૫	૨॥	૩૭॥	૨૫	૨॥	૬૨॥
૬	૨॥	૧૫	૧૬	૨॥	૪૦	૨૬	૨॥	૬૫
૭	૨॥	૧૭॥	૧૭	૨॥	૪૨॥	૨૭	૨॥	૬૭॥
૮	૨॥	૨૦	૧૮	૨॥	૪૫	૨૮	૨॥	૭૦
૮	૨॥	૨૨॥	૧૯	૨॥	૪૭॥	૨૯	૨॥	૭૨॥
૧૦	૨॥	૨૫	૨૦	૨॥	૫૦	૩૦	૨॥	૭૫

૩૧×	૨॥=	૭૭॥	૪૧×	૨॥=	૧૦૨॥	૫૧×	૨॥=	૧૨૭॥
૩૨	૨॥	૮૦	૪૨	૨॥	૧૦૫	૫૨	૨॥	૧૩૦
૩૩	૨॥	૮૨॥	૪૩	૨॥	૧૦૭॥	૫૩	૨॥	૧૩૨॥
૩૪	૨॥	૮૫	૪૪	૨॥	૧૧૦	૫૪	૨॥	૧૩૫
૩૫	૨॥	૮૭॥	૪૫	૨॥	૧૧૨॥	૫૫	૨॥	૧૩૭॥
૩૬	૨॥	૯૦	૪૬	૨॥	૧૧૫	૫૬	૨॥	૧૪૦
૩૭	૨॥	૯૨॥	૪૭	૨॥	૧૧૭॥	૫૭	૨॥	૧૪૨॥
૩૮	૨॥	૯૫	૪૮	૨॥	૧૨૦	૫૮	૨॥	૧૪૫
૩૯	૨॥	૯૭॥	૪૯	૨॥	૧૨૨॥	૫૯	૨॥	૧૪૭॥
૪૦	૨॥	૧૦૦	૫૦	૨॥	૧૨૫	૬૦	૨॥	૧૫૦

૬૧×	૨॥=	૧૫૨॥	૭૧×	૨॥=	૧૭૭॥
૬૨	૨॥	૧૫૫	૭૨	૨॥	૧૮૦
૬૩	૨॥	૧૫૭॥	૭૩	૨॥	૧૮૨॥
૬૪	૨॥	૧૬૦	૭૪	૨॥	૧૮૫
૬૫	૨॥	૧૬૨॥	૭૫	૨॥	૧૮૭॥
૬૬	૨॥	૧૬૫	૭૬	૨॥	૧૯૦
૬૭	૨॥	૧૬૭॥	૭૭	૨॥	૧૯૨॥
૬૮	૨॥	૧૭૦	૭૮	૨॥	૧૯૫
૬૯	૨॥	૧૭૨॥	૭૯	૨॥	૧૯૭॥
૭૦	૨॥	૧૭૫	૮૦	૨॥	૨૦૦

૮૧×	૨॥=	૨૦૨॥	૯૧×	૨॥=	૨૨૭॥
૮૨	૨॥	૨૦૫	૯૨	૨॥	૨૩૦
૮૩	૨॥	૨૦૭॥	૯૩	૨॥	૨૩૨॥
૮૪	૨॥	૨૧૦	૯૪	૨॥	૨૩૫
૮૫	૨॥	૨૧૨॥	૯૫	૨॥	૨૩૭॥
૮૬	૨॥	૨૧૫	૯૬	૨॥	૨૪૦
૮૭	૨॥	૨૧૭	૯૭	૨॥	૨૪૨॥
૮૮	૨॥	૨૨૦	૯૮	૨॥	૨૪૫
૮૯	૨॥	૨૨૨॥	૯૯	૨॥	૨૪૭॥
૯૦	૨॥	૨૨૫	૧૦૦	૨॥	૨૫૦

ચલણી નાણાંની ધાત.

૧॥ પાઇનો	અધેલો
૩ પાઇનો	પૈસો
૨ પૈસાનો	ઢબુ
૪ પૈસાનો	૧ આનો
	અથવા ૧ આની
૮ પૈસાના	૨ આના
	અથવા બેઆની
૪ આનાની	પાવલી
૮ આનાનો	અડધો
૧૬ આનાનો	રૂપીઓ

શેરની ધાત.

શેરના	અચ્છેરા ૨
શેરના	પાશેરા ૪
શેરનાં	નવટાંકાં ૮
શેરના	રૂપીઆભાર ૪૦
શેરના	પૈસાભાર ૭૨
૨ અચ્છેરે	એક શેર
૪ પાશેરે	૧ શેર
૮ નવટાંકે	૧ શેર
૧૬ અધોળે	૧ શેર
૭૨ પૈસાભાર	૧ શેર
૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
૩૦ રૂપીઆભાર	૦॥। શેર
૨૦ રૂપીઆભાર	૦॥ શેર
૧૦ રૂપીઆભાર	૦। શેર
૫ રૂપીઆભાર	૧ નવટાંક
૨॥ રૂપીઆભાર	૧ અધોળ

મણની ધાત.

મણના	અધમણીઆ ૨
મણના	દશશેરા ૪
મણની	પાંચ શેરી ૮
મણની	અઢીશેરી ૧૬
મણની	સવાશેરી ૩૨
મણના	શેર ૪૦
પોણોમણના	શેર ૩૦
અધમણના	શેર ૨૦
પા મણના	શેર ૧૦

બાર મહિનાનાં નામો.

૧	કારતક.	૭	વૈશાખ.
૨	માગસર.	૮	જેઠ.
૩	પોષ.	૯	અષાડ.
૪	મહા.	૧૦	શ્રાવણ.
૫	ફાગણ.	૧૧	ભાદરવો.
૬	ચૈત્ર.	૧૨	આસો.

અંગ્રેજી મહિના.

૩૧	જાન્યુઆરી	૩૧	જુલાઇ
૨૮	ફેબ્રુઆરી	૩૧	ઑગસ્ટ
૩૧	માર્ચ	૩૦	સપ્ટેમ્બર
૩૦	એપ્રિલ	૩૧	અક્ટોબર
૩૧	મે	૩૦	નવેમ્બર
૩૦	જુન	૩૧	ડિસેમ્બર

વારનાં નામ.

રવિવાર.	ગુરુવાર.
સોમવાર.	શુક્રવાર.
મંગળવાર.	શનિવાર.
બુધવાર.	

મુખગણિત.

ભાગ ૧ લો.

સરવાળા ને બાદબાકી.

મુખગણિતનો વિષય જે બાળકોને શીખવવાનો હોય તેમને પ્રથમ ૧૦૦ સુધીના આંક અને પદાર્થો વડે ઉમેરતાં બાદ કરતાં આવડવું જોઇએ. ૧૦૦ સુધીની સંખ્યા પણ પદાર્થો વડેજ શીખવવાની છે. પદાર્થો વડે ઉમેરતાં બાદ કરતાં આવડ્યા પછીજ મોએથી બાળકો ઉમેરવા બાદ કરવાનું કામ કરી શકે, માટે પ્રથમ તો પાકું આવડ્યા પછીજ મુખગણિતનો વિષય શરૂ કરવો.

---

(૧)

(૧) એકમાં એક નાખીએ તો ૨ થાય, ૨ માં એક નાખીએ ૩ થાય એમ ૫૦ સુધી બોલી જાઓ.

(૨) એક ને એક ૨, ૨ ને એક ૩, ૩ ને એક ૪, ૪ ને એક ૫ એમ ૧૦૦ સુધી બોલી જાઓ.

(૩) ૧૦ માંથી એક લઇએ તો ૯ રહે, ૯ માંથી એક લઇએ તો ૮ રહે એમ એક સુધી અવળા બોલી જાઓ.

(૪) ૧૦૦ માંથી ૧ જાય તો ૯૯, ૯૯ માંથી એક જાય તો ૯૮ એમ એક સુધી અવળા બોલી જાઓ.

(૫) એક ને બે ૩, ૩ ને બે ૫, ૫ ને બે ૭, એમ ૯૯ સુધી બોલો.

(૬) ૯૯ થી શરૂ કરી એજ રીતે બાદ કરતા એક સુધી ચાલ્યા જાઓ.

(૭) એક ને ત્રણ ૪, ૪ ને ત્રણ ૭, ૭ ને ત્રણ ૧૦ એમ ૯૭ સુધી બોલો.

(૮) ૯૭ થી શરૂ કરી ઉપરનાથી ઉલટી રીતે એક સુધી આવો.

(૯) ૩ ને ચાર ૭, ૭ ને ૪ ૧૧ એમ ૯૯ સુધી બોલો. એથી ઉલટા બોલો.

(૧૦) ૫ ને પાંચ દશ, ૧૦ ને પાંચ ૧૫, ૧૫ ને પાંચ ૨૦, ૨૦ ને પાંચ ૨૫, એમ ૧૦૦ સુધી બોલો. ઉલટા બોલો.

(૧૧) ૧, ૬, ૧૧, ૧૬, ૨૧ એમ ૫ ઉમેરતાં ૯૬ સુધી ચાલ્યા જાઓ એથી ઉલટા બોલો.

(૧૨) ૧, ૮, ૧૫, ૨૨ એ પ્રમાણે ૯૯ સુધી બોલો. ઉલટું બોલો.

(૧૩) ૧, ૯, ૧૭, ૨૫, એમ ૯૭ સુધી બોલો. ઉલટું બોલો.

(૧૪) ૧, ૧૦, ૧૯, ૨૮, એમ ૧૦૦ સુધી બોલી જાઓ.

(૧૫) ૫, ૧૪, ૨૩, એમ ૯૫ સુધી બોલો, ઉલટું બોલો.

(વધારે મહાવરો થયા પછી આમ પણ બોલાવાશે.)

---

(૨)

નીચેના દાખલામાંથી શિક્ષકે થોડી થોડી વારે એક એક અંક બોલવો અને બાળકોને મનમાં સરવાળો લીધા કરવા કહેવું. છેવટે જવાબ લખાવવા.

(૧) ૪ માં ૨ ઉમેરો, જવાબ આવે તેમાં ૩ ઉમેરો, વળી ૨ ઉમેરો; વળી ૩ ઉમેરો; જવાબ લખો. (આ રીતે બધા દાખલા બોલવા)

(૨) ૧, ૨, ૧, ૩, ૧, ૨.

(૩) ૧, ૪, ૩, ૨, ૪, ૫, ૪.

(૪) ૫, ૧, ૨. ૪, ૩, ૫, ૩, ૪, ૨, ૩.

(૫) ૩, ૨, ૫, ૬, ૪, ૩, ૨, ૫, ૪, ૫.

(૬) ૩, ૫. ૪, ૩, ૫, ૬, ૪, ૬, ૩, ૫.

(૭) ૭, ૨, ૩, ૬, ૪, ૫, ૬, ૪, ૧, ૬.

(૩)

નીચેના દાખલાની રકમોમાંથી શિક્ષકે અમુક સમયને અંતરે એકેક બોલવી અને બાળકોને મનમાં બાદબાકી કર્યા કરવા કહેવું. છેવટે જવાબ મંડાવવો.

(૧) ૩૪, ૧, ૨, ૧, ૩, ૨, ૧, ૧, ૨, ૨, ૩.

(૨) ૫૨, ૨, ૧, ૨, ૩, ૩, ૨, ૨, ૧, ૩, ૨.

(૩) ૭૩, ૩, ૧, ૩, ૨, ૩, ૩, ૨, ૧, ૨, ૪.

(૪) ૮૪, ૪, ૩, ૨, ૧, ૨, ૩, ૪, ૨, ૫, ૫.

(૫) ૮૯, ૧, ૪, ૨, ૩, ૫, ૪, ૧, ૨, ૫, ૪.

---

(૪)

(૧) એકમ એટલે કેટલા? દશક એટલે કેટલા? કેટલા એકમ લઈએ તો દશક થાય?

(૨) નીચેની સંખ્યાઓમાં દશક ને એકમ કેટલા છે તે કહો.
૧૧, ૨૨, ૭૭, ૯૯, ૨૩, ૩૨, ૪૫, ૫૪, ૬૭, ૭૬, ૬૯, ૯૬, ૭૯, ૯૭.

(૩) ૪ દશક ૨ એકમ એટલે કેટલા? ૬ દશક ૫ એકમ એટલે કેટલા? ૭ દશક ૯ એકમ એટલે કેટલા? ૨ દશક ૩ એકમ એટલે કેટલા?

(૪) શૂન્ય એટલે કેટલા? કેમ લખાય?

(૫) ૨ દશક શૂન્ય એકમ એટલે કેટલા? ૩ દશક, ૫ દશક, ૭ દશક લખો. એમાં એકમ કેટલા છે?

(૬) ૩ એકમ, શૂન્ય દશક, ૭ એકમ, ૩ એકમ, ૬ દશક, ૨ એકમ ૮ દશક, શૂન્ય એકમ ૭ દશક એટલે કેટલા?

(૭) નીચેની સંખ્યાઓ લખો:—
૩ દશક ૨ એકમ, ૩ દશક ૪ એકમ, ૬ દશક ૮ એકમ, ૭ દશક ૯ એકમ.

(૮) સો કેમ લખાય? સોના દશક કેટલા થાય? સોમાં પહેલું મીંડું શાનું? બીજું શાનું?

(૯) ૧૦૧, ૧૦૨, ૧૦૩ એમ ૨૦૦ સુધી બોલી જાઓ.

(૧૦) નીચેની સંખ્યામાંથી શતક, દશક, એકમ બોલો:—
૧૦૫, ૧૧૧, ૧૧૪, ૧૩૪, ૧૪૩, ૧૪૯, ૧૯૪, ૧૬૭, ૧૭૬, ૨૩૯, ૨૯૩, ૨૭૫, ૨૭૭, ૨૦૦, ૨, ૨૦, ૨૯૯.

---

(૫)

કોઈ પણ સંખ્યામાં ૧૦ ઉમેરવા હોય તો દશકના અંકમાં એક વધારવો. ૨૪ માં ૧૦ ઉમેરવા હોય તો ૨ ને બદલે ૩ લખવા એટલે ૩૪ જવાબ.

(૧) ૧૧ ને ૧૦ કેટલા થાય? ૨૫ ને ૧૦? ૨૮ ને ૧૦?

(૨) ૩૪ માં ૧૦ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? ૪૪ માં ૧૦ ઉમેરીએ તો? ૭૨ માં ૧૦ ઉમેરીએ તો? બાદ કરીએ તો કેટલા થાય?

(૩) ૧૦; ૨૦, ૩૦, ૪૦ એમ ૧૦૦ સુધી બોલી જાઓ;

(૪) ૫, ૧૫, ૨૫, ૩૫, ૪૫ એમ ૯૫ સુધી, ૧૯૫ સુધી, કે ૨૯૫ સુધી બોલો. ઉલટા બોલો.

(૫) ૮, ૧૮, ૨૮, ૩૮, ૪૮ એમ ૯૮ સુધી, ૧૯૮ સુધી, કે ૨૯૮ સુધી બોલો. ઉલટા બોલો.

(૬) ૧૪૫ માંથી ૧૦ લઉં તો કેટલા રહે? ૧૦૪ માંથી ૧૦ લઉં તો ૧૫૦ માંથી ૧૦ લઉં તો?

(૭) ૨૧૯ માંથી ૧૦ લઉં તો કેટલા રહે? ૨૩૮ માંથી ૧૦ લઉં તો?

---

(૬)

દશથી થોડા ઓછા વધારે ઉમેરવા કે બાદ કરવા હોય તો પહેલા ૧૦ ઉમેરવા કે બાદ કરવા. દાખલા તરીકે ૨૫ માં ૧૨ ઉમેરવા હોય તો

તો પહેલાં ૨૫ ને ૧૦ ૩૫ એમાં ૨ ઉમેરીએ તો ૩૭. વળી ૩૭ માંથી ૧૨ બાદ કરવા હોય તો ૩૭ માંથી ૧૦ જાય તો ૨૭ ને તેમાંથી ૨ જાય તો ૨૫ એમ ગણવું. ૪૯ માં ૯ ઉમેરવા હોય તો ૪૯ ને દશ ૫૯ ને તેમાંથી એક જાય એટલે ૫૮. બાદ કરવા હોય તો ૪૯ માંથી ૧૦ જાય તો ૩૯ ને એક ઉમેરીએ તો ૪૦.

(૧) ૫ ને ૧૧ કેટલા ? (૨) ૧૬ ને ૧૨ કેટલા ?
(૩) ૨૫ ને ૯ કેટલા ? (૪) ૬૪ ને ૮ કેટલા ?
(૫) ૭૨ ને ૯ કેટલા ? (૬) ૧૧૫ ને ૧૧ કેટલા ?
(૭) ૧૩૫ ને ૯ કેટલા ? (૮) ૧૮૭ ને ૧૨ કેટલા ?
(૯) ૨૦૫ ને ૯ કેટલા ? (૧૦) ૨૩૪ ને ૧૧ કેટલા ?
(૧૧) ૩૪ માંથી ૧૧ લઉં તો કેટલા રહે ?
(૧૨) ૮૪ માંથી ૧૨ લઉં તો કેટલા રહે ?
(૧૩) ૭૧ માંથી ૯ લઉં તો કેટલા રહે ?

---

(૭)

એક સંખ્યામાં બીજી ઉમેરવી હોય તો મોટીમાં નાની ઉમેરવાથી સહેલું થશે. દાખલા તરીકે ૫ ને ૬૮ કેટલા ? ૬૮ માં ૫ ઉમેરી જવાબ કહેવો.

(૧) ૫ ને ૫૮ કેટલા ? ૮ ને ૮૩ કેટલા ?
(૨) ૬ ને ૭૩ કેટલા ? ૯ ને ૪૨ કેટલા ?
(૩) ૭ ને ૪૮ કેટલા ? ૧૧ ને ૮૫ કેટલા ?
(૪) ૮ ને ૯૨ કેટલા ? ૯ ને ૬૨ કેટલા ?
(૫) ૫ ને ૪૫ કેટલા ? ૧૨ ને ૭૫ કેટલા ?

---

(૮)

કોઈ રકમમાં ૨૦ કે ૩૦ ઉમેરવા હોય તો તેના દશકમાં અનુક્રમે

એ કે ત્રણ વધારવા. ૩૨ માં ૨૦ ઉમેરવા માટે ૪ માં ૨ ઉમેરી ૬૨ જવાબ કહેવો, બાદ કરવા હોય તો એથી ઉલટું કરવું.

(૧) ૩૫ ને ૨૦ કેટલા? (૨) ૭૨ ને ૩૦ કેટલા?

(૩) ૩૮ ને ૩૦ કેટલા? (૪) ૬૪ ને ૨૦ કેટલા?

(૫) ૬૯ ને ૩૦ કેટલા? (૬) ૧૦૯ ને ૩૦ કેટલા?

(૭) ૧૩૫ ને ૨૦ કેટલા? (૮) ૧૫૨ ને ૩૨ કેટલા?

(૯) ૧૮૯ ને ૩૦ કેટલા? (૧૦) ૧૨૦ ને ૨૦ કેટલા?

(૧૧) ૧૨૯ ને ૨૦ કેટલા? (૧૨) ૧૩૪ ને ૩૦ કેટલા?

(૧૩) ૨૦૫ ને ૨૦ કેટલા?

(૧૪) ૬૮ માંથી ૨૦ જાય તો શું રહે?

(૧૫) ૯૨ માંથી ૩૦ જાય તો શું રહે?

(૧૬) ૭૪ માંથી ૨૦ જાય તો શું રહે?

(૧૬) ૧૦૫ માંથી ૩૦ જાય તો શું રહે?

---

(૯)

કોઈ રકમમાં ૨૦ કે ૩૦ થોડા ઓછા કે વધારે ઉમેરવા કે બાદ કરવા હોય તો પહેલા ૨૦ કે ૩૦ ઉમેરવા કે બાદ કરવા. પછી જેટલા ઓછા ઉમેર્યા કે બાદ કર્યા હોય તેટલા ઉમેરવા કે બાદ કરવા અને વધારે ઉમેર્યા કે બાદ કર્યા હોય તેટલા બાદ કરવા કે ઉમેરવા.

(૧) ૬૮+૩૨=(૬૮+૩૦=૯૮+૨=૧૦૦).

(૨) ૮૨−૨૩=(૮૨−૨૦=૬૨−૩=૫૯).

(૩) ૧૦૫−૨૯=(૧૦૫−૩૦=૭૫+૧=૭૬).

(૪) ૧૯૫−૧૮=(૧૯૫−૨૦=૧૮૫+૨=૧૭૭).

---

(૧૦)

કોઇ સંખ્યામાં તેટલાજ ઉમેરવા હોય તો તેટલા દૂ ગણી લેવું. ૧૫+૧૫=પંદર દૂ ત્રીસ, માટે ૩૦

(૧) ૭+૭, ૮+૮, ૯+૯, ૧૩+૧૩, ૧૮+૧૮.
(૨) ૩+૩, ૫+૫. ૧૪+૧૪, ૧૯+૧૯, ૨૩+૨૩.

---

(૧૧)

નીચેના દાખલાઓની રકમો શિક્ષકે યોગ્ય અંતરે બોલવી અને બાળકોને કૃતિ કરવા કહેવું. છેવટે જવાબ મંડાવવો.

(૧) ૧૨ માં ૨ ઉમેરો, જવાબમાંથી ૩ બાદ કરો, જવાબમાં ૯ ઉમેરો, જવાબમાંથી ૪ બાદ કરો, જવાબ લખો.
(૨) ૮+૪–૩+૫–૨+૭–૩+૪.
(૩) ૧૬+૫–૧+૯–૪+૭+૮–૨.
(૪) ૩૫+૪–૩+૬–૨+૯–૫–૪.
(૫) ૭૨–૨–૫+૬+૬–૨+૮–૭.
(૬) ૩૩+૬+૨+૫+૭–૩–૧–૧૦.
(૭) ૪૫+૮+૩–૪+૫+૨–૨+૬.
(૮) ૮૯+૩+૮–૧૦–૫+૪–૫+૪.
(૯) ૬૫+૪–૯+૮–૩+૭–૪+૮.

પરચુરણ પ્રશ્નમાળા.

(૧) ૫ લખોટામાં ૧ લખોટો નાખીએ તો કેટલા થાય ?
(૨) ૮ પેનમાં ૨ પેન નાખીએ તો કેટલી પેન થાય ?
(૩) ૯ પૈસામાંથી ૨ પૈસા લઉં તો કેટલા રહે ?
(૪) મારી પાસે ૬ પેન છે અને મગન પાસે ૩ છે. બધી મળી કેટલી થઇ ?
(૫) રતુ પાસે ૧૬ લખોટા હતા, તેમાંથી ૪ મને આપ્યા તો હવે તેની પાસે કેટલા રહ્યા ?
(૬) હું બોલું તે રકમોનો સરવાળો કહો.

૯, ૪, ૩, ૭. ૧, ૨, ૮, ૩.

(૭) ૧ ટોપી, ૨ પેન, ૧ ચોપડી, ૪ પૈસા, ૫ આંગળાં, ૬ જામરૂખ, બધાં મળી કેટલાં નંગ થયાં?

(૮) ૧૧ ને ૨? ૨૫ ને ૩? ૩૬ ને ૫? ૫૭ ને ૪?

(૯) ૭૨ ને ૫? ૮૪ ને ૩? ૯૭ ને ૨? ૮૪ ને ૭?

(૧૦) ૯ બોરમાંથી ૪ બીજાને આપું તો મારી પાસે કેટલાં રહે?

(૧૧) ૨૯ પૈસામાંથી ૧૧ પૈસા વાપર્યા તો હવે કેટલા રહ્યા?

(૧૨) ૧૭૩, ૧૭૮, ૧૮૩ એમ પાંચ ઉમેરતા ૨૪૮ સુધી ચાલ્યા જાઓ.

(૧૩) ૧૯૨, ૧૮૫, ૧૭૮ એમ સાત બાદ કરતા ૧૦૧ સુધી ચાલો.

(૧૪) ૧૫ ટોપીમાં કેટલી નાખીએ તો ૧૮ થાય? કેટલી નાખીએ તો ૨૨ થાય?

(૧૫) ૧૦૯ ના દશકને સ્થળે ૩ લખીએ તો શું વંચાય? ૮ લખીએ તો? પછી ૯ કાઢી નાખીએ તો?

(૧૬) ૧૮૦ માં એકમ કેટલા? ૧૭૫ માં દશક કેટલા? ૧૪૪ માં વચલો ૪ શાનો છે? એ ચારની કિંમત કેટલી?

(૧૭) ૧૧૧ ના ત્રણે એકડાની કિંમત કહો.

(૧૮) ૧૫૨, ૧૨૯, ૨૦૯ એ ત્રણેમાંના બગડાની કિંમત બોલો.

(૧૯) ૭૯ ગાયો ચરવા ગઇ. ૧૯ ઘેર છે, તો કુલ ગાયો કેટલી?

(૨૦) મારી નિશાળમાં ૧૮૫ છોકરા છે, તેમાં ૨૯ નવા આવ્યા ને ૧૧ ઉઠી ગયા. હવે કેટલા રહ્યા?

(૨૧) એક નાતમાં જમનાર ૧૩૨ મરદ, ૪૯ બૈરી, ને ૩૦ છોકરાં હતાં. કુલ કેટલાં માણસ જમ્યાં?

(૨૨) નીચેની સંખ્યામાંથી દશક, એકમ, ને શતક બોલો:—૧૦૫. ૨૨૯, ૨૨૨, ૧૯૦, ૭૯, ૨૯૭.

(૨૩) ૨ શતક, ૨ દશક, ૨ એકમ એટલે કેટલા?

(૨૪) ૧ શતક, ૬ એકમ, શૂન્ય દશક એટલે કેટલા?

(૨૫) ૧૩૫ લીંબુમાં કેટલા લીંબુ ઉમેરીએ તો ૧૬૯ થાય?

(૨૬) મારી પાસે ૧૯૫ રૂપીઆં છે, તેમાં ૨૯ નાખું તો કેટલા થાય? ૩૨ લઇ લઉં તો કેટલા થાય ?

(૨૭) એક શહેરમાં ૨૦૫ મરદ છે; તેમાંથી ૩૨ પરગામ ગયા, હવે કેટલા રહ્યા ?

(૨૮) ૨૧૦ લીંબુ વધારે કે ૧૮૯ કેરી વધારે? કોણ કેટલું વધારે?

(૨૯) ૭૫ ને કેટલા ૯૪, ૧૦૨ ને કેટલા ૧૧૯, ૧૨૫ ને કેટલા ૧૪૦ ૧૪૦ ને કેટલા ૧૭૧, ૨૧૯ ને કેટલા ૨૪૧ ?

(૩૦) મારી પાસે કેટલીક પેન હતી. તેમાંથી ૨૧ ખોવાઇ ગઇ. હવે બાકી ૬૪ રહી હોય તો પહેલાં કેટલી હશે ?

(૩૧) મારી પાસે અમુક પૈસા હતા. તેમાંથી ૩૯ પૈસા મેં વાપર્યા તો માલમ પડ્યું કે હવે ૬૧ રહ્યા છે, તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે?

(૩૨) કેટલામાં ૩૧ ઉમેરીએ તો ૧૭૧ થાય ?

(૩૩) રૂ. ૫૮ ઉમેરવાથી મારી પાસેની કોથળીમાં ૨૫૮ રૂપીઆ થયા તો પહેલાં કેટલા કોથળીમાં હશે ?

(૩૪) મગને મને ૭૦ લીંબુ આપ્યાં. હવે તેની પાસે ૧૫૧ રહ્યાં, તો પહેલાં મગન પાસે કેટલાં હશે ?

(૩૫) કઇ સંખ્યામાંથી ૧૨ બાદ કરીએ તો ૬૮ રહે ?

(૩૬) કઇ સંખ્યામાંથી ૪૨ બાદ કરીએ તો ૧૦૮ રહે ?

(૩૭) ૬૪ લખોટા ખોવાઇ ગયા પછી ૧૯૬ રહ્યા તો પહેલાં કેટલા હશે ?

(૩૮) ૩૪ થી શરૂ કરી ૯ ઉમેરતા ૨૫૮ સુધી ચાલ્યા જાઓ.

(૩૯) દશ દશક એટલે કેટલા? ૨૫ દશક ૬ એકમ એટલે કેટલા? ૧૯ દશક ૮ એકમ એટલે કેટલા?

(૪૦) ૮૬ એકમ કેમ લખાય? ૧ શતક ૯૩ એકમ લખો.

(૪૧) એક ઝાડપર ૨૩૯ પંખી છે. તેમાં ૩૪ પોપટ ને ૬૬ ચકલી છે. બાકીના કાગડા છે, તો કાગડા કેટલા હશે ?

(૪૨) મારી પાસે લીંબુ, દાડમ ને કેળાં મળી ૮૫ ફળ છે. તેમાં દાડમ ૯ છે ને કેળાં ૩૧ છે તો લીંબુ કેટલાં હશે?

(૪૩) ૨ એકમ, ૨ દશક, ૨ શતક અને ૨ શતક, ૨ દશક ૨ એકમ એ બેમાં શો તફાવત ?

(૪૪) ૧ થી ૧૦ સુધીની સંખ્યાનો સરવાળો કરો.

નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

(૧) એક પૈસાની પાઇઓ કેટલી? અર્ધા પૈસા કેટલા?

(૨) કેટલી પાઇ હોય તો પૈસો થાય ?

(૩) ઢબુ એટલે કેટલા પૈસા? ઢબુની પાઇ કેટલી? અર્ધા પૈસા કેટલા?

(૪) ૩ પૈસાની કેટલી પાઇ થાય? ૭ પાઇના કેટલા પૈસા થાય?

(૫) ૩ પૈસાની પાઇમાંથી ઢબુની પાઇ લઈ લઉં તો બાકી કેટલી રહે

(૬) એક ઢબુ ને એક પૈસો એના અર્ધા પૈસા કેટલા થાય?

(૭) આની તમે જોઇ છે? આનીના કેટલા પૈસા?

(૮) આનીના અર્ધા પૈસા કેટલા? પાઇ કેટલી? ઢબુ કેટલા?

(૯) મારી પાસે એક આની છે. મેં ઢબુનાં બોર લીધાં તો હવે મારી પાસે શું રહેશે?

(૧૦) ૭ પાઇમાં બીજી કેટલી પાઇ નાખીએ તો આનાની પાઇ થાય?

(૧૧) ઢબુની પાઇ વધારે કે આનાના અધેલા વધારે?

(૧૨) એક છોકરા પાસે એક આનો હતો. તેણે ૪ પાઇનાં બોર લીધાં તો હવે તેની પાસે કેટલી પાઇ રહી?

(૧૩) કેટલી પાઇમાં ૫ પાઇ નાખીએ તો આની થાય?

(૧૪) મારી પાસે ૩ પૈસા હતા. તેમાંથી અધેલાની મેં રેવડી લીધી. હવે શું બાકી રહ્યું?

(૧૫) બેઆની તમે જોઇ છે? એની આની કેટલી આવે?

(૧૬) બેઆનીના પૈસા કેટલા? પાઇ કેટલી? અધેલા કેટલા?

(૧૭) એક બેઆની અને એક આની મળીને કેટલા આના થાય ?

(૧૮) એક બેઆનીમાંથી ૪ પૈસા ફીના આપ્યા તો હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?

(૧૯) મેં માસ્તર સાહેબને બેઆની આપી. તેમણે મારી ફી લઇ ઢબુ પાછો આપ્યો તો નિશાળની ફી કેટલી થઇ ?

(૨૦) કેટલી બેઆની હોય તો પાવલી થાય ? કેટલી આની હોય તો ?

(૨૧) પાવલીના પૈસા કેટલા ? અડધા પૈસા કેટલા ? પાઇ કેટલી ?

(૨૨) પાવલાના આના કેટલા ? એમાંથી હું બે આના વાપરૂં તો મારી પાસે શું રહે ?

(૨૩) છગન પાસે એક પાવલી હતી, તેમાંથી તેને બેઆની કેટલી આવશે ? એ બેઆનીમાંથી એક વટાવીએ તો આની કેટલી આવે

(૨૪) મારે ત્રણ આના ફી ભરવાની છે. બાપાએ મને પાવલી આપી. તો મારે ઘેર પાછું શું લાવવું ?

(૨૫) ગુણવંતની પાસે પાવલી હતી તેમાંથી તેણે બે આનીની સ્લેટ ને બે પૈસાની પેન લીધી. હવે બાકી શું રહ્યું હશે ?

(૨૬) મણીલાલે કહ્યું કે મને ૪ પૈસા મળે તો મારી પાસે પાવલી થાય તો મણીલાલ પાસે શું હશે ?

(૨૭) ચીમનની પાવલી ને રમણની બેઆની મળી કેટલા આના થાય?

(૨૮) આ મારા હાથમાં શું છે ? કેટલી પાવલી હોય તો એ આવે ? (અર્ધો બતાવવો.)

(૨૯) અર્ધા રૂપીઆની બેઆની કેટલી ? આની કેટલી ? આના કેટલા? પૈસા કેટલા ? પાઇ કેટલી ?

(૩૦) મારી પાસે અર્ધો રૂપીઓ છે. બાપાએ મને બેઆનીની ખાંડ લાવવા કહ્યું તો પછી મારી પાસે શું રહેશે ?

(૩૧) મારી પાસે અર્ધા રૂપીઆની બેઆની છે. તેમાંથી બેની હું પાવલી લઉં અને બીજી બેની આની લઉં તો મારી પાસે કેટલા સિક્કા થાય ?

(૩૨) ૮ આના વધારે કે બે પાવલી? બે પાવલી વધારે કે ૩ બેઆની?

(૩૩) અર્ધા રૂપીઆના પૈસા આપણી પાસે હોય તો તેમાંથી આની કેટલી આવે?

(૩૪) ૩૦ પૈસા વધારે કે અર્ધો રૂપીઓ વધારે? કેટલો વધારે?

(૩૫) એક રૂપીઆના અર્ધા રૂપીઆ કેટલા આવે? પાવલી? બેઆની?

(૩૬) રૂપીઆના આના કેટલા? પૈસા? પાઇ?

(૩૭) એક અર્ધો ને બે પાવલી મળીને શું થાય?

(૩૮) મારી પાસે ૩ આની ૨ બેઆની અને ૨ પાવલી છે. તો રૂપીઆમાં કેટલું ખૂટે?

(૩૯) ૭ આનામાં કેટલી બેઆની નાખીએ તો રૂપીઓ થાય?

(૪૦) રૂપીઆનાં પતાસાં વધારે આવે કે ૮ બેઆનીનાં?

(૪૧) મારી પાસે બાર આના છે. મારે ૧ રૂપીઆની ટોપી લેવી છે, તો કેટલા પૈસા ખૂટે?

(૪૨) ૨ આની, ૧ પાવલી, ૮ પૈસામાં શું નાખીએ તો રૂપીઆની કિંમત થાય?

(૪૩) ૩ પાવલી વધારે કે ૧ રૂપીઓ? કેટલા પૈસા વધારે? કેટલી પાઇ વધારે?

(૪૪) મેં ૨ આનાની સ્લેટ, ૪ પૈસાની કૉપિબુક, અર્ધા રૂપીઆની ચોપડીઓ લીધી તો બધું મળી મારે કેટલા આના ખર્ચ થયો?

(૪૫) ત્રણ પાવલાના પૈસા વધારે કે એક અર્ધાના?

(૪૬) આનાની એક નોટબુક મળે છે તો રૂપીઆની કેટલી આવશે?

(૪૭) ૧ રૂપીઓ વટાવી પરચુરણ લીધું. તેમાં અર્ધો, પાવલી, બેઆની, આની, પૈસા, પાઇ એ બધું આવ્યું તો દરેકની સંખ્યા કેટલી?

શેર ને મણની ધાતનો સામાન્ય ઉપયોગ.

(૧) આ મારી પાસે શેનું કાટલું છે? એને પૈસાવડે તોળીએ તો કેટલા પૈસા બરાબર એનું વજન થાય? (અધોળી બતાવો.)
(૨) બે અધોળાં બરોબર શું થાય? નવટાંકમાં ટાંક એટલે શું? (પૈસાભાર) એને પૈસા મૂકી તોળીએ તો કેટલા પૈસાભાર થાય?
(૩) નવટાંકના રૂપીઆભાર કેટલા? પૈસાભાર કેટલા?
(૪) બે નવટાંક બરોબરનું કયું કાટલું છે? શાથી જાણ્યું?
(૫) પાશેરનાં અધોળાં કેટલાં? રૂપીઆભાર? પૈસાભાર?
(૬) મેં પાશેર રેવડી લીધી. તેમાંથી નવટાંક બેનને આપી તો મારી પાસે કેટલી રહી?
(૭) મેં નવટાંક કાજુ લીધા અને વળી બીજા ૯ પૈસાભાર લીધા તો કેટલા થયા?
(૮) અધોળ દ્રાક્ષ, અધોળ આલુ, ને ૫ રૂપીઆભાર ચારોળી લીધી તો બધું મળી કેટલું થયું?
(૯) નવટાંક સાકર ને ૪॥ પૈસાભાર ઘીમાં, કેટલી બદામ નાખીએ તો પાશેર થાય?
(૧૦) ૪॥ પૈસાભાર તજ, ૫ રૂપીઆભાર મરી, અને બાકીનાં લવીંગ લઇ પાશેર મસાલો બનાવ્યો તો લવીંગ કેટલાં?
(૧૧) પાશેર મેથી ને પાશેર રાઇ ભેગાં કરીએ તો કેટલું તોલ થાય?
(૧૨) અચ્છેરના પાશેરા કેટલા? નવટાંકાં? અધોળાં?
(૧૩) અચ્છેરના પૈસાભાર કહો. રૂપીઆભાર કહો.
(૧૪) અચ્છેર સાકર લઇ તેમાંથી નવટાંક નવટાંક આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય? અધોળ અધોળ આપું તો?
(૧૫) પાશેર કોપરૂં ને ૧૮ પૈસાભાર ગોળ મળી કેટલું થાય?
(૧૬) મારી પાસે અચ્છેર બરફી હતી. તેમાંથી નવટાંક ઓગળી ગઇ તો હવે કેટલા અધોળ રહી?

(૧૭) શેરના અચ્છેરા કેટલા ? પાશેરા ? નવટાંકાં ? અધોળાં ? રૂપીઆભાર ? પૈસાભાર ?

(૧૮) ૧ અચ્છેર ને ૧ નવટાંક મળી કેટલા રૂપીઆભાર થાય ?

(૧૯) ૩૬ પૈસાભાર વધારે કે ૨૦ રૂપીઆભાર ?

(૨૦) અચ્છેર, પાશેર, ને નવટાંક મળી શેરમાં કેટલું ઓછું રહે ?

(૨૧) મેં મગનને અચ્છેર રેવડી ઉછીની આપી. તેણે મને પાશેર ને ૧૨ રૂપીઆભાર પાછી વાળી, તો કેટલી વધારે આવી ?

(૨૨) કેટલા શેર હોય તો મણ થાય ?

(૨૩) મણના અડધા મણ કેટલા ? અડધા મણના શેર કેટલા ?

(૨૪) મણમાંથી દશશેરી કેટલી થાય ? કેટલી દશશેરી હોય તો અડધો મણ થાય ?

(૨૫) અધમણીઓ ને દશશેરી મૂકી ઘી તોળી આપે તો મણમાં કેટલું ઓછું રહે ?

(૨૬) કેટલી પાંચશેરીઓ મૂકી તોળીએ તો મણ થાય ?

(૨૭) અધમણની પાંચશેરી કેટલી ? દશશેરીની કેટલી ?

(૨૮) મણની આગળ પાંચશેરી વાળી લઇ ઘી તોળી આપ્યું તો કેટલા શેર ઘી આવ્યું ?

(૨૯) મારી પાસે મણ ને દશશેરીનાં કાટલાં છે. મારે ૩૦ શેર જુવાર શી રીતે તોળવી ?

(૩૦) મણની અઢીશેરી કેટલી ? સવાશેરી ?

(૩૧) કેટલી અઢીશેરી હોય તો અધમણ થાય ? કેટલી હોય તો દશ શેરો થાય ?

(૩૨) મણની અઢીશેરી વધારે કે અધમણની સવાશેરી ?

(૩૩) દશશેરી ને પાંચશેરીના કાટલાથી ૨૫ શેર તોળી બતાવો.

(૩૪) એક વેપારી પાસે દશશેરાનુંજ કાટલું છે. મારે ૩૫ શેર ઘઉં લેવા છે. શી રીતે તોળી આપશે ?

(૩૫) ૩ વખત દશશેરાથી અને ૩ વખત અઢીશેરીથી તોળી લઇ મેં મણુ ઘીના પૈસા આપ્યા મેં વધારે તોળી આણ્યું કે ઓછું ?

દાન સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક દૂ દૂ બોલી જાઓ. ઉલટું બોલી જાઓ.

(૨) ૧×૨=૨ એમાં ૧ શાને માટે લખ્યો છે? ૨ શાને માટે છે? બીજો ૨ શાને માટે છે?

(૩) ૨×૨=૪ એમાં દરેક અંક શા માટે લખ્યો છે તે કહો ?

(૪) પાંચ ચોક? નવ પંચું? સાત અઠું ? ચાર છક ?

(૫) કેટલી વાર ૮ લઇએ તો ૪૮ થાય ? કેટલી વાર ૯ લઇએ તો ૭૨ થાય ?

(૬) ૩૬ કરવા માટે ૬ કેટલી વાર લેવા ? ૧૮ કરવા માટે ૨ કેટલી વાર લેવા ? ૩ કેટલી વાર લેવા ?

(૭) ૪ વાર ૮ એટલે કેટલા ? ૬ વાર ૭ એટલે ? ૯ વાર ૮ એટલે ૫ વાર ૧૦ એટલે ?

(૮) ૭૨ માં ૮ કેટલી વાર છે ? ૬૩ માં ૭ કેટલી વાર છે ? ૨૪ માં ૬ કેટલી વાર છે ?

(૯) ૨૪ કરવા માટે ૩ કેટલી વાર લેવા ? ૪ કેટલી વાર ? ૬ કેટલી વાર ? ૮ કેટલી વાર?

(૧૦) ૩ વાર ૭ લઇએ તો કેટલા થાય ? ૫ વાર ૮ લઇએ તો ? ૭ વાર ૪ લઇએ તો ? ૮ વાર ૯ લઇએ તો ?

(૧૧) ૯ ને નવ ૧૮, ૧૮ ને નવ ૨૭, એમ ૯૦ સુધી બોલો ?

(૧૨) ૮૦ માંથી ૭ જાય તો ૬૩, ૬૩ માંથી ૭ જાય તો ૫૪ રહે એમ ૭ આવતા સુધી બોલો.

(૧૩) ૫૪ ને ૬ કેટલા? ૭૨ માંથી ૯ જાય તો કેટલા રહે? ૬૪ માં ૮ નાખીએ તો કેટલા થાય?

(૧૪) ૨ વાર ૪. ને ૮ વાર ૬ મળી કેટલા થાય?

(૧૫) છકડું એટલે કેટલા? કેટલાં છકડાં કેરી લઇએ તો ૫૪ કેરી થાય?

(૧૬) પૈસાની ૩ પેન મળે તો ૪ પૈસાની કેટલી? બે આનાની કેટલી?

(૧૭) પાઇનાં ૬ બોર મળે તો પૈસાનાં કેટલાં? ઢબુનાં કેટલાં?

(૧૮) ૫ આનાના પૈસા કેટલા? ઢબુ કેટલા?

(૧૯) આનાના પૈસા કહો. અડધા રૂપીઆના પૈસા કરતાં કેટલા વધારે આવે?

(૨૦) રૂપીઆની ૬ ટોપી આવે તો ૮ રૂ. ની કેટલી?

(૨૧) ૭૨ બોર ૮ છોકરાને સરખે ભાગે વહેંચી આપવાં હોય તો દરેકને કેટલાં મળે?

(૨૨) ૪ અડધાના આના કેટલા? ૬ બેઆનીના પૈસા કેટલા?

(૨૩) ૭ પાવલીની બેઆની કેટલી? આની કેટલી?

(૨૪) ૬૪ આનીના અડધા રૂપીઆ કેટલા આવે?

(૨૫) ૩ પાવલી, ૨ અડધા, ને ૧ રૂપીઓ એના આના કેટલા?

(૨૬) છોકરા દીઠ ૮ પેંડા આપીએ તો ૪૮ પેંડામાંથી કેટલા છોકરાને અપાય?

(૨૭) ૬ આનાના પૈસા ૮ છોકરાને સરખે ભાગે વહેંચી આપો. દરેકને શું મળશે?

(૨૮) દરેક છોકરાની ૭ આના ફી છે તો ૯ છોકરાની ફી કેટલા આના થશે?

(૨૯) ૭ આના વધારે કે ૩૦ પૈસા? ૩ પાવલી વધારે કે બે અર્ધા?

(૩૦) મેં પાવલાની પાઇઓ લીધી ને ભિખારી દીઠ ૬ ૭ આપવા માંડી, કેટલા ભિખારીને પહોંચશે?

(૩૧) મારી પાસે પૈસા છે ૮ ને ભિખારી છે ૬ કેવી રીતે વહેંચી આપવા?

(૩૨) ૯ રૂપીઆનાં પાવલાં કેટલાં ? બેઆની કેટલી ?

(૩૩) છોકરા દીઠ ૪ ચાર બોર આપતાં ૯ છોકરાને અપાતાં ૩ બોર વધ્યાં તો બોર કેટલાં ?

(૩૪) માણસ દીઠ ૯ નવ પતાસાં આપવાં છે. મારી પાસે ૮૦ પતાસાં હોય તો ૯ માણસને આપતાં કેટલાં ખૂટશે ?

(૩૫) આઠ આઠ છોકરાની આઠ હાર થતાં ૧ છોકરો વધ્યો, તો નિશાળમાં છોકરા કેટલા ?

(૩૬) કેટલા ચોક ૨૦ ? કેટલા દૂ ૨૦ ? કેટલા પંચું ૨૦ ? કેટલા દાન વીસ ?

(૩૭) દાન સુધીમાં જે જે પલાખાંમાં ૨૪ આવતા હોય તે બોલી જાઓ.

(૩૮) ૪ મણના દશશેરા કેટલા ? પાંચશેરી કેટલી ?

(૩૯) ૮ મણના અધમણીઆ કેટલા ? ૬ શેરના અચ્છેરા કેટલા !

(૪૦) ૭ શેરનાં નવટાંકાં કેટલાં ! ૭ પાશેરનાં કેટલાં ?

(૪૧) ૮ પાશેર તે કેટલા અચ્છેર ? ૮ શેર તે કેટલાં નવટાંક ?

(૪૨) ૪ શેર પેંડા લાવી દરેક છોકરાને પા પા શેર વહેંચી આપ્યા. કેટલા છોકરાને પહોંચશે ? (વજનમાં)

(૪૩) ૭૨ નવટાંક ખાંડ તે કેટલા શેર થઇ ? ૩૨ પાશેર તે કેટલા શેર?

(૪૪) પાંચશેરીનાં નવટાંકાં કરો.

(૪૫) મણ ખાંડના ૮ સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક કેવડો થાય ?

(૪૬) શેર ખાંડના ૮ પૈસા બેસે તો ૫ શેરનું શું ?

(૪૭) દશ શેર ઘીના ૫ રૂપીઆ બેઠા તો મણનું શું બેસે ?

(૪૮) મણના ૩૨ રૂપીઆ હોય તો પાંચ શેરનું શું પડશે ?

(૪૯) શેરનો ૦॥ રૂપીઓ તો નવટાંકનું શું ?

(૫૦) નવટાંકના ૨ આના તો શેર કેમ પડ્યું ?

ત્રીસા સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) ૯ ને નવ ૧૮, ૧૮ ને નવ ૨૭, ૨૭ ને નવ ૩૬ એમ ૨૭૦ આવતા સુધી બોલી જાઓ. એથી ઉલટું બોલો.

(૨) બાર નવું ? સત્તર છક ? ઓગણીસ પંચુ ? ત્રીસ અઠું ? સત્તાવીસ ચોક, ઓગણત્રીસ સતું ?

(૩) ૧૭ ને સત્તર ૩૪, ૩૪ ને સત્તર ૫૧ એમ ૧૫૩ સુધી બોલો. એથી ઉલટું બોલો.

(૪) પૈસાની આઠ પેન મળે તો ૨૩ પૈસાની કેટલી આવે ? ૨૯ પૈસાની ? ૧૮ પૈસાની ? ૨૮ પૈસાની ? ૧૭ પૈસાની ?

(૫) ૨૪૩ લીંબુ કેટલા છોકરાને વહેંચી આપીએ તો દરેકને ભાગ ૯ નવ આવે ? લીંબુ ૧૪૪ હોય તો ? ૧૬૨ હોય તો ? ૨૬૧ હોય તો ?

(૬) ૨૪ ચોવીસ છોકરાની ૮ હાર થઇ અને ૩ છોકરા વધ્યા તો નિશાળમાં વિદ્યાર્થી કેટલા ? ૯ હાર થતાં ૯ ઘટયા હોય તો કેટલા વિદ્યાર્થી હોય ?

(૭) ૮ આનાની પાઇ કેટલી ? ૬ આનાની ? ૯ આનાની ?

(૮) ૭ રૂપીઆના આના કેટલા ? ૯ રૂપીઆના ? ૩ રૂપીઆના ? ૧૦ રૂપીઆના ?

(૯) ૯ આનાની પાઇ ૧૮ ભિખારીને વહેંચી આપીએ તો દરેકને ભાગ કેટલી આવે ?

(૧૦) ૨૪ ભિખારીમાંના દરેકને ૮ આઠ પાઇ આપતાં ૧૨ પાઇ વધી તો મારી પાસે શું હશે ?

(૧૧) કેટલી વાર ૨૮ લઇએ તો ૨૨૪ થાય ? કેટલી વાર ૬ લઇએ તો ૧૨૪ થાય ? કેટલી વાર ૭ લઇએ તો ૧૬૧ થાય ?

(૧૨) ૧૯ વાર ૮ એટલે કેટલા ? ૨૭ વાર ૫ એટલે કેટલા ?

(૧૩) ૯ બેઆનીની પાઇ કેટલી ? ૧૨૦ પાઇમાંથી કેટલી બેઆની આવે ?

(૧૪) ૨૮ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?
(૧૫) ૨૦૦ બેઆનીના રૂપીઆ કેટલા ? ૧૨૮ આનીના રૂપીઆ ?
(૧૬) ૭૨ પાવલી વધારે કે ૧૩૨ બેઆની ?
(૧૭) ૫૦ મણના અધમણીઆ કેટલા ? દસશેરા ? પાંચશેરી ?
(૧૮) ૮ મણની અઢીશેરી કેટલી ? ૨૩ મણની પાંચશેરી ?
(૧૯) ઘી ૨૧૬ વખત પાંચશેરીથી તોળ્યું તો કેટલા મણ થયું ?
(૨૦) ૮ વખત દશશેરાથી અને ૭ વખત અઢીશેરીથી તોળીએ તો એકંદર વજન કેટલું થાય ?
(૨૧) ૧૬ ઘોડામાંના દરેકને રોજ ૫ શેર ચંદી ચઢાવીએ તો મહિનાની કેટલા મણ ચંદી વરે ?
(૨૨) ઘોડા દીઠ ૭ શેર ચંદી આપતાં એક રાજાને ત્યાં રોજની ૩ મણ ચંદી ખપે છે તો ઘોડા કેટલા ?
(૨૩) ગાય રોજ ૨॥ શેર કપાસીઆ ખાય અને ભેંસ રોજ ૫ શેર ખાય તો ૮ ગાય ને ૮ ભેંસને મળી રોજની કેટલા મણ જોઇએ
(૨૪) મારે ૬ મણ ડાંગર તોળવી છે. કાટલું ફક્ત પાંચશેરીનું છે તો કેટલી વખત તોળવું પડશે ? ને ૧૯૨ વખત તોળવું પડે તો ડાગર કેટલી ?
(૨૫) મારે ૩૮ શેર ઘી તોળવું છે. મારી પાસે મણીઆ ને બશેરીનાં કાટલાં છે. એરી ધારણે કેવી રીતે તોળવું ?
(૨૬) મણના ૨૪ રૂ. કિંમત હોય તો ૮ મણનું શું ?
(૨૭) મેં ૨૫૨ રૂ. નું ૨૯ મણ ઘી લીધું, મણ કેમ પડયું ?
(૨૮) ૧૪ આનાનું પાંચ શેર તો મણનું શું ?
(૨૯) આનાનાં ૭ કેળાં મળે તો રૂપીઆનાં કેટલાં આવે ?
(૩૦) રૂપીઆનું ૨॥ શેર ઘી મળે તો મણ કેમ પડયું ?
(૩૧) ૪ રૂપીઆની ૮ ટોપી આપી તો દરેક ટોપી કેમ પડી ?
(૩૨) જે જે પલાખામાં ૩૬ આવતા હોય તે બધાં બોલી જાઓ.
(૩૩) ૮ પૈસાની ૧૯૨ ટીકડી આવી તો પૈસાની કેટલી પડી ?

(૩૪) ૨ આનાની એક ચોપડી તો ૨૨૪ પૈસામાં કેટલી આવે ?

(૩૫) મેં ૬ પૈસાની એક લેખે ૧૮ નોટબુક લીધી. અને પૈસાની ૪ પ્રમાણે ૧૦૪ પેન લીધી તો કુલ કેટલા પૈસા ખર્ચ થયું હશે ?

(૩૬) ૯ રૂ. ની આની લઇ દરેક છોકરાને એકેકી આપતાં ૩ આની વધી તો છોકરા કેટલા ?

(૩૭) એ રૂ. ૧૮ છોકરાને સરખે ભાગે વહેંચીએ તો દરેકને શું મળે ?

(૩૮) મારી પાસે ૧૫ શેર ચણા છે. દરેક ભિખારીને નવટાંક નવટાંક આપતાં કેટલાને અપાય ? અને ૬૦ ભિખારીને તે ચણા પહોં- ચાડવા હોય તો દરેકને કેટકેટલા આપવા ?

(૩૯) આનાનાં ૮ લેખે રૂપીઆનાં લીંબુ વધારે આવે કે બેઆનીનાં ૧૫ લેખે વધારે આવે ?

(૪૦) મણ પતાસાં ૩૦ છોકરાંને વહેંચી આપીએ તો દરેકને કેટલાં આવે ?

(૪૧) મેં ૦।। મણ બરફીનાં ૦।। અડધા શેરના પડીકાં વાળ્યાં પછી નિશાળમાં વહેંચતાં ૨ પડીકાં ખુટયાં તો નિશાળમાં છોકરા કેટલા હશે ?

અર્ધના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક લીંબુના બે સરખા ભાગ કરીએ તો દરેક કેટલો કહેવાય ? કેટલા અર્ધા ભાગ હોય તો એક આખું થાય ?

(૨) એક ને અર્ધો ? બે ને અર્ધો ? ત્રણ ને અર્ધો ?

(૩) ૦।।, ૧, ૧।।. ૨, ૨।।, ૩, ૩।।, ૪ એમ ૨૦ આવતા સુધી બોલો.

(૪) અર્ધો લાડુ તે આખાનો કેટલામો ભાગ કહેવાય ?

(૫) મારી પાસે બે આખી ને એક અર્ધી પેન છે તો બધી મળી કેટલી થઇ ?

(૬) ૨૯ જામફળના અર્ધા જામફળ જેવા કેટલા ભાગ થાય ? ૪૫ ના કેટલા થાય ? ૭૨ ના કેટલા થાય ? ૮૯ ના ?

(૭) એક રૂપીઆના અર્ધા રૂપીઆ કેટલા ? ૩૮ અર્ધાના રૂપીઆ કેટલા ? ૮૪ અર્ધાના ? ૯૬ અર્ધાના ?

(૮) ૭૦ અર્ધામાંથી આખા રૂપીઆ કેટલા આવે ? ૭૯ માંથી ૯૩ માંથી?

(૯) મારી પાસે ૨૩ પેન છે. દરેક છોકરાને ાા અર્ધી આપું તો કેટલા છોકરાને પહોંચે ?

(૧૦) એક ટોપીનો અર્ધો રૂપીઓ બેસે તો ૬૭ ટોપીનું શું ?

(૧૧) ૧૯ આનાના અર્ધા આના કેટલા ? ૫૬ બેઆનીની પાવલી કેટલી ? ૮૪ અર્ધાના રૂપીઆ કેટલા ?

(૧૨) છોકરા દીઠ ાા શેર પતાસાં આપીએ તો મણુ પતાસાં કેટલા છોકરાને પહોંચે ?

(૧૩) કેટલા અર્ધે ૨૪ાા ? કેટલા અર્ધે ૪૭ ? કેટલા અર્ધે ૩૭ાા ?

(૧૪) મણુના અધમણીઆ કેટલા ? અધમણુ પેંડા ૪૦ છોકરાને સરખે ભાગે વહેંચી આપો.

(૧૫) એક નિશાળની મહિનાની ફી ાા રૂ. છે. કુલ ફી રૂ. ૧૯ાા આવી તો ભણુનાર કેટલા ;

(૧૬) ૧૯ મણુના અધમણીઆ કેટલા ? ૩૮ અધમણીઆં ડાંગર તે કેટલા મણુ કહેવાય ?

(૧૭) ૩૮ વખત દશશેરાથી તોળાય એટલા ચોખા છે. જો તેને અધમણીઆથી તોળીએ તો કેટલી વખત તોળાય ?

(૧૮) ૩૯ાા શેર ઘીમાં કેટલું નાખીએ તો મણુ થાય ? કેટલું કાઢી લઇએ તો મણુમાં શેર ઓછું થાય ?

(૧૯) ૧૪ આખા લાડુ છે અને ૭ અર્ધા લાડુ છે. બધા મળી કેટલા થયા ?

(૨૦) ૯૫ સવાશેરી તે કેટલી પાંચશેરીની બરાબર છે ? કેટલી દશશેરીની બરાબર છે ? કેટલા મણુની બરાબર છે ?

(૨૧) મેં ૧૯ દિવસ સુધી રોજ બ્રાહ્મણુને ાા અચ્છેર લોટ આપ્યો તો એકંદર કેટલો અપાયો ?

(૨૨) એક વાસણમાં ૨ મણ દૂધ છે, દરેક છોકરાને ૦॥ અચ્છેર પાઇએ તો કેટલા છોકરાને પહોંચે ?

(૨૩) ૭૨ આની તે કેટલી બેઆની બરોબર ? કેટલા અર્ધા બરોબર ?

(૨૪) રૂ. ૦॥ ની શેર ચા મળે તો અર્ધામણનું શું આપવું પડશે ?

પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક કાગળના ચાર સરખા ભાગ કરીએ તો દરેક કેટલો કહેવાય?

(૨) કેટલા ૦। ભાગ હોય તો એક આખું થાય ?

(૩) ૦॥ માં ૦। નાખીએ તો કેટલા થાય ? અર્ધા લીંબુના બે ભાગ કરીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

(૪) ૦॥ ને ૦॥ કેટલા ? એકમાં ૦। ભાગ ઓછો તે કેટલો કહેવાય ?

(૫) ૧ ને ૦। ! ૧। ને ૦। ! ૧॥ ને ૦॥ ? બેમાં ૦। ઓછો લખી બતાવો ?

(૬) પોણા ત્રણ એટલે કેટલા ? પોણા ચાર એટલે ? પોણા પંદર એટલે ?

(૭) ૧૫॥।, ૧૮॥।, ૨૦।, ૧૪॥, ૬॥, ૨।, ૩॥।, ૨૧॥।, ૨૩॥, ૧૨। ૧૦॥। એ સંખ્યા વાંચી બતાવો.

(૮) ૦।, ૦॥, ૦॥।, ૧, ૧।, ૧॥, ૧॥।, ૨ એમ ૨૫ સુધી બોલી જાઓ, ઉલટું બોલી જાઓ.

(૯) બે લીંબુમાંથી ૦। લીંબુ લઇ લઉં તો કેટલાં રહે ? ૪ માંથી લઉં તો ! ૮ માંથી લઉં તો ?

(૧૦) ૦। લાડુ તે ૦॥ નો કેટલામો ભાગ ? આખાનો ?

(૧૧) મારી પાસે ૧૬ પાવલી છે તેના રૂપીઆ કેટલા આવે ?

(૧૨) ૩૬ પાવલી એટલે કેટલા રૂપીઆ ? ૭૪ એટલે ?

(૧૩) રૂપીઆના લ રૂપીઆ કેટલા ? ૮૪ પા રૂપીઆ એટલે કેટલા આખા રૂપીઆ ?

(૧૪) મણના ૦ા મણીઆ કેટલા ? દશશેરી કેટલી ? ૦ા મણીઆના શેર કેટલા ? ૦ા મણીઓ વધારે કે દશશેરી ?

(૧૫) ૨૩ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? ૨૯ રૂ. ની ? ૫૬ પાવલીના રૂ. કેટલા ? ૬૪ પાવલીના ?

(૧૬) છોકરા દીઠ ૦ા શેર પતાસાં આપીએ તો ૪૪ છોકરાને આપતા કેટલાં પતાસાં જોઇએ ?

(૧૭) દરેક છોકરીને ના શેર પેંડા આપીએ તો ૦ાા મણ પેંડામાંથી કેટલી છોકરીને અપાશે ?

(૧૮) મારી પાસે ૧૯ જામફળ છે. દરેક છોકરાને ૦ા પા આપું તો કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?

(૧૯) એક ટોપીનો લ રૂ. પડે તો ૬૮ ટોપીનું શું પડશે ?

(૨૦) ૧૩ાા શેર સાકરમાંથી ૩ જણને ૦ા પા શેર આપી. તો હવે કેટલી રહી ?

(૨૧) એક વર્ગની મહિનાની ફી રૂ. ૦ા છે, માસ્તર પાસે કુલ ફી લા રૂપીઆ આવી તો છોકરા કેટલા ?

(૨૨) ૮૬ દશશેરા ડાંગર હોય તો કેટલા મણ કહેવાય ?

(૨૩) ૫ આખા લાડુ, ૭ અર્ધા લાડુ, ૨૪ પા લાડુ મળી કેટલા લાડુ થાય ?

(૨૪) ૭૬ વખત દશશેરાથી તોળવાને બદલે મણીઆથી કેટલી વખત તોળવું પડે ?

(૨૫) શેરનો રૂ. ૦ા બેસે તો મણનું શું ? અધમણનું શું ?

(૨૬) બરફી રૂપીઆની ૪ શેર મળે છે તો ૦ા રૂ. ની કેટલી આવશે ?

(૨૭) છોકરા દીઠ ૦ા શેર દૂધ પાઇએ તો ૪૦ છોકરાને પાવા કેટલા મણ દૂધ જોઇએ ?

(૨૮) ૬ આખા ને ૧૪ ૦ા મળી કેટલા થાય?

(૨૯) ૨ાા શેર ઘીમાંથી ૦ાા શેર બ્રાહ્મણને આપ્યું, ને ૦ા શેર ઘરમાં વપરાયું હવે કેટલું રહ્યું?

(૩૦) ૦ા પા રૂપીઆ રોજ બચાવતાં ૭૫ રૂ. કેટલા દિવસે બચશે?

પોણાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) પોણું એટલે કેટલું? એકમાં કેટલું ઓછું?

(૨) કેટલી વાર ૦ા લઇએ તો ૦ાા થાય?

(૩) ૦ાા માં શું ઉમેરીએ તો ૧ થાય? ૦ાા માં શું ઉમેરીએ તો ૦ાાૃ થાય?

(૪) ૧ ને ૦ાા? ૨ ને ૦ાા? ૮ ને ગાા? ૨૬ ને ૦ાા?

(૫) ૧૮ાા એટલે કેટલા? ૨૪ાા એટલે? ૩૪ાા એટલે?

(૬) ૦ાા, ૧ાા, ૨ાા, ૩ એમ સપાટાબંધ ૭૫ સુધી બોલો. ઉલટું બોલો.

(૭) ૭ાા રૂપીઆમાંથી ૦ાા રૂ. વાપરૂં તો બાકી કેટલા રૂપીઆ રહે? રૂ. ૧૪ માંથી ૦ાા રૂ. વાપરૂં તો? ૧૮ા માંથી વાપરૂં તો?

(૮) ૫ રૂપીઆના પોણા રૂપીઆ કેટલા? દરેક છોકરાને ૦ાા લાડુ આપીએ તો ૨૪ છોકરાને આપવા કેટલા લાડુ જોઇએ?

(૯) ૫૩×૦ાા? ૭૫×૦ાા? ૮૪×૦ાા? કેટલા પોણે ૧૭? કેટલા પોણે ૪૬ાા? કેટલા પોણે ૬પા?

(૧૦) મણના શેર કેટલા? પોણા મણના કેટલા?

(૧૧) પાંચશેરીના કાટલા વડે ૦ાા મણ ઘી તોળવા માટે કેટલી વાર તોળવું પડે?

(૧૨) છોકરા દીઠ રૂ. ૨ાા ખર્ચ થાય તો ૫૯ છોકરાને જમાડતાં કેટલો ખર્ચ થાય? રૂ. ૬૦ માં કેટલા છોકરા જમાડાય?

(૧૩) મણ ઘીમાંથી ૭ વખત ાા પોણો શેર કાઢીએ તો બાકી કેટલું રહે?

(૧૪) એક ટોપીનો રૂ. ાાા પડે તો ૪૭ ટોપીનું શું પડે?

(૧૫) એક રાજાએ બ્રાહ્મણ દીઠ રૂ. ાાા પોણો દક્ષિણા આપી. ૨૦૦ બ્રાહ્મણને આપતાં કેટલા રૂ. ખર્ચ થયો હશે?

(૧૬) છોકરા દીઠ ાાા શેર પતાસાં આપીએ તો ૪૦ છોકરાને આપવા કેટલા મણ પતાસાં જોઇએ?

(૧૭) શેરનો રૂ. ાાા બેસે તો મણનું શું પડે?

(૧૮) ૧૮ પોણોશેરીઆ ભરીને દૂધ લીધું તેમાંથી ાા શેર ઢળી ગયું તો હવે કેટલું રહ્યું?

(૧૯) રોજનો રૂ. ાાા ખર્ચ કરીએ તો ૫૦ રૂ. કેટલા દિવસ પહોંચે?

(૨૦) ાા રૂ. ના કાગળ લીધા ને રૂ. ાાા ની એક ચોપડી લીધી કુલ ખર્ચ કેટલું થયું?

(૨૧) એક માણસે ૨ાા શેર દૂધ લઇ તેમાં ાાા શેર પાણી રેડ્યું, પછી આનાનું શેર લેખે વેચ્યું તો શું ઉપજશે?

(૨૨) ૩૯ાા શેરમાં કેટલું ઘી નાખીએ તો પૂરૂં મણ થાય?

(૨૩) એક ટોપી ૧ાા રૂ. લઇને રૂ. ૨ાા એ વેચી માર્યા તો કેટલો ફાયદો થયો?

(૨૪) ૩ દશશેરા ૫ અધમણીઆ ને ૨ પોણોમણીઆ ઘી મારા ઘરમાં છે. કુલ કેટલું થયું?

(૨૫) એક માણસ મારી પાસે રૂ. ૫ા માગતો હતો, મેં તેને ૫ અડધા ને ૫ પાવલી આપ્યાં, તો હવે તે શું માગે?

(૨૬) ૮૪ માણસો ાાા પોણો રૂપીઓ કાઢે તો કુલ કેટલા રૂપીઆ થાય?

(૨૭) રૂ. ૭ાા દશ માણસ વચ્ચે વહેંચી આપીએ તો દરેકને ભાગ શું આવશે?

(૨૮) પાવલાનું ૦॥। શેર તેલ મળે છે મારે ૧૨ શેર લેવું હોય તો શો ખર્ચ થાય ?

સવાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) સવા એટલે કેટલું ? સવા કાગળ લેવો હોય તો કેવી રીતે લેવો !

(૨) ૧। માં શું ઉમેરીએ તો ૨ થાય ? કેટલી વાર ૦। લઇએ તો સવા થાય ?

(૩) ૧।, ૨॥, ૩॥।, ૫, એમ ૧૨૫ આવતા સુધી બોલી જાઓ. ઉલટું બોલો.

(૪) ૬॥। ને ૧। કેટલા ? ૧૭॥ ને ૧। ? ૩૪। ને ૧। ? ૭૮॥ ને ૧। ૭૨ ને ૧। ? ૮૪॥। ને ૧। ?

(૫) ૬ માંથી ૧। લઉં તો કેટલા રહે ? ૧૨। માંથી ૧। લઉં તો ? ૧૭॥ માંથી ૧। લઉં તો ? ૨૪॥। માંથી ૧। લઉં તો ? ૭૫ માંથી ૧। લઉં તો ?

(૬) એક ચોપડીનો રૂ. ૧। બેસે તો ૧૮ ચોપડીનું શું ? ૪૨ નું ? ૫૮ નું ? ૭૪ નું ? ૯૧ નું ? ૯૭ નું ? ૨૦૦ નું ?

(૭) માણસ દીઠ રૂ. ૧। ખરચ આવે તો ૭૮ માણસ જમાડતાં કેટલો ખર્ચ થાય ?

(૮) દરેક છોકરાને રૂ. ૦)ના નાં પતાસાં આપીએ તો ૪૮ છોકરાને પતાસાં વહેચતાં કેટલા રૂપીઆ ખર્ચ થાય ?

(૯) સવા આને એક શેરડીનો સાંઠો મળે છે. તો એવા ૭૨ લેતાં કેટલા રૂપીઆ ખર્ચ થાય ?

(૧૦) ૪૦ રૂપીઆમાંથી ૧। સવા રૂપીઆ જેટલા કેટલા ભાગ પડે ?

(૧૧) મારી પાસે રૂ. ૫૩॥। છે. રોજ રૂ. ૧। ખરચ કરૂં તો કેટલા દિવસે તે થઇ રહે ?

(૧૨) રૂ. ૭૫) ને ૬૦ છોકરા વચ્ચે સરખે ભાગે વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૧૩) કેટલી વાર ૧। લઇએ તો ૭૮॥। થાય ? કેટલી વારે ૯૬। થાય ? કેટલી વારે ૧૧૧। થાય ?

(૧૪) ૧૭ વાર ૧। એટલે કેટલા ? ૩૫ વાર ૬। એટલે ? ૪૨ વાર ૧। એટલે ? ૯૩ વાર ૧। એટલે ?

(૧૫) એક શેરના ૧। રૂપીઆભાર કેટલા થાય ?

(૧૬) મણની સવાશેરી કેટલી થાય ?

(૧૭) સવાશેરીના કાટલાવડે અધમણ ઘી તોળવું હોય તો કેટલી વાર તોળવું પડે ?

(૧૮) મણ ઘીમાંથી ૨૨ વખત ૧। શેર ઘી કાઢી લઇએ તો બાકી કેટલું રહે ?

(૧૯) એક ટોપીનો રૂ. ૧। બેસે છે. મારે ૯૦ છોકરાની નિશાળમાં છોકરા દીઠ એક ટોપી ઇનામમાં આપવી હોય તો કેટલા રૂપીઆ ખર્ચ થાય ?

(૨૦) શેરનો રૂ. ૧। બેસે તો મણનું શું ?

(૨૧) મણના રૂ. ૨॥ બેસે તો શેરનું શું પડયું ?

(૨૨) ૩૨ સવાશેરા ભરી દૂધ લીધુ. તેમાંથી ૧૫ં શેર ઢળી ગયું. બાકીના દૂધની એક આને શેર લેખે શી કિંમત થાય ?

(૨૩) ૩૮॥। શેર ઘીમાં કેટલું નાખીએ તો પૂરૂં મણ થાય ?

(૨૪) ૪૦) આનાની એક છત્રી લઇ રૂ. ૩॥। થી વેચી મારી, શો નફો થયો ?

(૨૫) મારા ઘરમાં ત્રણ વાસણમાં તેલ ભરેલું છે. એકમાં દશ શેર, બીજામાં ૦॥। મણ, અને ત્રીજામાં ૧। મણ છે. કુલ કેટલું થયું?

(૨૬) રોજ ૧। રૂપીઆભાર ઘી આપીએ તો ૨૬૦ છોકરાને જમાડતાં રોજ કેટલું ઘી વરે ?

(૨૭) રૂ. ૧। ના આના કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની? ઢબુ? પૈસા?

(૨૮) પાઇનું સવા શેર તો પૈસાનું કેટલું?

(૨૯) રૂ. ૦)॥ નું સવા શેર તો મણનું શું?

(૩૦) ૮ પૈસાનું ૧૦ શેર તો ૩૨ પૈસાનું કેટલું આવે?

દોઢાનો આંકનો ઉપયોગ.

(૧) દોઢ એટલે કેટલું? દોઢ લાંબું જેવું હોય તો શી રીતે લેવાય?

(૨) કેટલી વાર ૦। લઇએ તો ૧॥ થાય? કેટલી વાર ૦॥ લઇએ તો ૧॥ થાય?

(૩) ૧। માં શું ઉમેરીએ તો ૧॥ થાય? ૨ માંથી શું બાદ કરીએ તો ૧॥ રહે?

(૪) ૧॥, ૩, ૪॥, ૬ એમ ૧૬૦ સુધી બોલો. ઉલટું બોલો!

(૫) ૭ ને ૧॥ કેટલો? ૧૬॥ ને ૧॥ કેટલા? ૪૨॥ ને ૧॥ કેટલા! ૧। ને ૧॥ કેટલા? ૧૫॥। ને ૧॥?

(૬) ૧૫ માંથી ૧॥ લઇએ તો શું રહે? ૩૭॥ માંથી ૧॥ લઇએ તો? ૧૯ માંથી ૧॥ લઇએ તો? ૪૭ માંથી ૧॥ લઇએ તો? ૨૮॥। માંથી ૧॥ લઇએ તો?

(૭) એક ટોપીનો રૂ. ૧॥ બેસે તો ૧૯ ટોપીનું શું બેસે? ૪૪ નું? ૬૮ નું? ૮૪ નું? ૯૪ નું? ૨૦૦ નું?

(૮) દરેક છોકરાને મહિને રૂ. ૧॥ ફી ભરવી પડે તો ૭૨ છોકરાની ફી કેટલા થાય?

(૯) એક છોકરાની ટિકિટનો રૂ. ૦)॥ થાય તો ૪૫ છોકરાને મુસાફરી કરવા લઇ જતાં ગાડી ભાડાનો શો ખર્ચ થાય?

(૧૦) હરેક છોકરાને રૂ. ૦)-॥ ની એકેક સ્લેટ આપીએ તો ૩૨ છો-કરાને સ્લેટો આપતાં કેટલા રૂપીઆ ખર્ચ થાય ?

(૧૧) રૂ. ૧૨૬ માંથી રૂ. ૧॥ જેવડા કેટલા ભાગ થાય ?

(૧૨) રૂ. ૯૦) થી ૬૦ માણુસ જમાડાયાં તો માણુસ દીઠ શો ખર્ચ થયો ?

(૧૩) કેટલુંક ઘી હતું તેમાં ૧॥ શેર નાખ્યું તો બરોબર મણુ ૫૪ રહ્યું તો પહેલાં કેટલું ઘી હશે ?

(૧૪) કેટલી વાર ૧॥ લઇએ તો ૯૭॥ થાય ? કેટલી વારે ૧૩૨ થાય ?

(૧૫) ૩૨ વાર ૧॥ એટલે કેટલા ? ૬૭ વાર ૧॥ એટલે ?

(૧૬) એક રૂપીઆભારનો રૂ. ૧॥ પડે તો શેરનું શું પડે ?

(૧૭) શેરનો રૂ. ૧॥ પડે તો મણુનું શું ?

(૧૮) ૧॥ પૈસાનું પૈસાભાર તો શેર કેમ પડયું ?

(૧૯) ૧॥ રૂપીઆના આના કેટલા ? પાવલી ? બેઆની ? ઢબુ ? પૈસા ?

(૨૦) મણુ ઘીમાંથી ૨૭ વાર ૧॥ શેર કાઢી લેવાય ? કેટલું વધે ઘટે ?

(૨૧) મણુના રૂ. ૩॥ બેઠા તો શેરનું શું પડયું ?

(૨૨) એક રૂપીઆનું ૧॥ શેર ઘી મળે તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું આવે? ૦॥ મણુ માય એવડું વાસણુ ભરવા માટે કેટલા રૂપીઆનું લેવું?

(૨૩) એક નિશાળની બોર્ડિંગમાં સાંજે રોજ છોકરા દીઠ ૧॥ રૂપીઆ-ભાર ઘી અપાય છે. જો ભણુનારા છોકરા ૩૬૦ હોય તો રોજ સાંજે કેટલા શેર ઘી જોઇએ ?

(૨૪) ૮ પૈસાનું ૧૨ શેર તો પૈસાનું કેટલું ?

(૨૫) ૪ પૈસાનું ૬ શેર તો ૯ પૈસાનું કેટલું ?

(૨૬) ૨૭ પૈસાનું ૪૦॥ શેર તો ૭૨ પૈસાનું કેટલું ?

(૨૭) અડધા પૈસાનું સવા શેર તો પૈસાનું કેટલું ?

(૨૮) ૧૬ પૈસાનું ૨૫ શેર તો રૂપીઆનું કેટલું ?

અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) અઢી એટલે કેટલા! અઢી પેન કેવી રીતે લેવાય?

(૨) ૧ાા માં શું ઉમેરીએ તો ૨ાા થાય?

(૩) કેટલી વાર સવા લઇએ તો ૨ાા થાય! કેટલી વાર ૦ાા લઇએ તો ૨ાા થાય? ૦। કેટલીવાર લઇએ તો?

(૪) ૨ાા, ૫, ૭ાા, ૧૦, ૧૨ાા, ૧૫ એમ ૨૫૦ સુધી બોલતા ચાલ્યા જાઓ. એથી ઉલટું બોલો.

(૫) ૭ાા ને ૨ાા કેટલા? ૨૦ ને ૨ાા કેટલા? ૨૭ાા ને ૨ાા કેટલા? ૧૮। ને ૨ાા કેટલા? ૨૪ાા ને ૨ાા કેટલા?

(૬) ૧૦૦ માંથી ૨ાા લઉં તો કેટલા રહે? ૧૯૭ાા માંથી ૨ાા લઉં તો! ૯૨ માંથી ૨ાા લઉ તો!

(૭) એક ટોપીના રૂ. ૨ાા બેસે તો ૧૫ નું શું! ૩૨ નું? ૪૫ નું? ૫૭ નું? ૬૪ નું? ૮૪ નું! ૯૫ નું!

(૮) માણસ દીઠ ૨ાા લાડુ આપીએ તો ૮૦ માણસને આપવા કેટલા લાડુ જોઇએ!

(૯) ૧૨૫) રૂ. માંથી ૨ાા અઢી રૂપીઆ જેવડા કેટલા ભાગ થાય? ૧૩૫) માંથી કેટલા થાય? કેટલા વધે!

(૧૦) ૨ાા આને એક સ્લેટ મળે તો ૩૭ સ્લેટના કેટલા આના પડે? ૬૪ સ્લેટના કેટલા રૂપીઆ પડે?

(૧૧) ૨૫૦ પેન ૧૦૦ છોકરા વચ્ચે વહેંચી આપીએ તો દરેકને ભાગ કેટલી આવે!

(૧૨) કેટલી વાર ૨ાા લઇએ તો ૭૫ થાય? કેટલી વારે ૧૦૭ાા થાય? કેટલી વારે ૨૧૨ાા થાય?

(૧૩) ૩૪ વાર ૨ાા એટલે કેટલા? ૪૫ વાર ૨ાા એટલે? ૬૭ વાર ૨ાા એટલે? ૯૪ વાર ૨ાા એટલે?

(૧૪) શેરમાંથી ૨ાા રૂપીઆભાર જેવડા કેટલા ભાગ પડે?

(૧૫) મણની અઢીશેરી કેટલી ?

(૧૬) માણસ દીઠ ૨॥ શેર દૂધ ગણતાં મણમાંથી કેટલાં માણસ જમે? ૪૮ માણસ જમાડવા કેટલું દૂધ જોઇએ ?

(૧૭) અઢીશેરીઆ વડે ૫ મણ દૂધ માપ્યું. તો કેટલી વાર માપવું પડયું હશે ?

(૧૮) પાઈની ૨॥ શેર ભાજી મળે તો પૈસાની કેટલી ?

(૧૯) શેરના રૂ. ૨॥ બેસે તો મણનું શું ?

(૨૦) રૂપીઆભાર એલચીના ૨॥ આના બેસે તો શેરનું શું ?

(૨૧) ૨॥ રૂપીઆના આના કેટલા? પાવલી ? બેઆની ? ઢબુ ? પૈસા?

(૨૨) રૂ. ૦)૫ નું ૨॥ શેર તો મણ કેમ પડે ?

(૨૩) ૬ પૈસાનું ૧૫ શેર તો ૧ પૈસાનું કેટલું ?

(૨૪) ૧૬ પૈસાનું ૪૦ શેર તો ૧ પૈસાનું કેટલું ?

(૨૫) ૯ પૈસાનું ૨૨॥ શેર તો ૩૭ પૈસાનું ?

(૨૬) ૨૫ પૈસાનું ૬૨॥ શેર તો ૫૨ પૈસાનું ?

(૨૭) રૂપીઆનાં ૧૬ કેળાં મળે તો ૨॥ રૂપીઆનાં કેટલાં આવે ?

(૨૮) એક ચાકરે મણ ઘીના ઘાડવામાંથી રોજ ૨॥ શેર ચોર્યા કીધું. તો કેટલે દિવસે તેમાં કંઇ નહિ રહે ?

(૨૯) મારી પાસે ૧૪૪ પેન છે. છોકરા દીઠ ૨॥ અઢી પેન આપું તો મારી પાસે કેટલી વધશે ?

પરચુરણ દાખલા.

(૧) એક માણસ પાસે ૨૪૫ પુસ્તક હતાં તેમાંથી ૨૭ પુસ્તક વેચાયાં તો બાકી કેટલાં રહ્યાં ?

(૨) મારી પાસે ૧૪૭ રૂપીઆ હતા. તેમાંથી મેં એક માણસને ૨૫

રૂપીઆ આપ્યા, પરંતુ તરતજ બીજા માણુસ પાસેથી ૨૮ રૂ. મળ્યા તો મારી પાસે કેટલા થયા ?

(૩) ૧૬૭+૧૦–૨૭ એટલે કેટલા ?

(૪) એક નિશાળમાં ૪૫૨ છોકરા ભણુતા હતા આ માસમાં તેમાંથી ૧૮ છોકરા ઉઠી ગયા અને ૨૬ વિદ્યાર્થી નવા આવ્યા તો માસ આખરે કેટલા રહ્યા ?

(૫) એક ટોપલીમાં ૧૪૫ નારંગી હતી તેમાંથી ૨૩ નારંગી બગડી જવાથી ફેંકી દીધી. બાકી કેટલી રહી ?

(૬) એક નારંગી વેચનારે ૧ આનાની એક પ્રમાણે નારંગી વેચી. તેને રૂ. ૨)≈ ઉપજ્યા હતા અને ૧૫ નારંગી વધી હતી પ્રથમ કેટલી હશે ?

(૭) ટોપીની કિંમત ૫ રૂ. અને પાઘડીની ૧૫ રૂ. એક માણુસે ૮ ટોપી ને ૮ પાઘડી લીધી. શું બેઠું હશે ?

(૮) પંદર પંદર રૂપીઆની ૪ ઢગલીમાં આઠ આઠ રૂપીઆની ૩ ઢગલી જોડીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?

(૯) એક પેટીમાં ૮ દાબડીઓ છે દરેક દાબડીમાં આઠ આઠ રૂપીઆ અને આઠ આઠ પૈસા છે. બધા મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૧૦) દરેક માણુસને ૧ા રૂપીઓ એમ ૪૨ માણુસને આપતાં મારી પાસે ૭ રૂપીઆ વધ્યા તો કેટલા રૂપીઆ પ્રથમ હશે ?

(૧૧) બે આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યામાંથી એક આંકડાની મોટામાં મોટી સખ્યા બાદ કરો. બાકી શું રહેશે ?

(૧૨) મારી પાસે રૂ. ૮–૧૨–૦ છે. તે હું ૨૮ માણુસને વહેંચી આપું તો દરેકને ભાગ શું આવશે ?

(૧૩) મેં ૬ આનાની ૧૫ શેર પાપડી લીધી તો મણુ કેમ પડી ?

(૧૪) ૨ાા રૂપીઆમાંથી ૨ાા આના બાદ કરો.

(૧૫) પાવલાનાં ૫ લીંબુ મળે તો ૧૫ અડધાનાં કેટલાં આવે ?

(૧૬) એક રૂપીઆનું ૧॥ શેર ઘી મળે છે. મેં એ લેખે ૧ મણ ને ૦॥ શેર ઘી લીધું, તો કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?

(૧૭) આઠ વાર ૧૯ માંથી ૬ વાર ૧૪ બાદ કર્યા પછી શું ઉમેરીએ તો પૂરા ૧૦૦ થાય ?

(૧૮) મેં આનાનાં ૬ લેખે એક રૂપીઆનાં જામરૂ લીધાં, અને મારા ભાઇએ ૨ પાઇનું એક એ લેખે રૂપીઆનાં લીધાં; તો કોને કેટલાં વધારે ઓછાં આવશે ?

(૧૯) એક રાજાને ત્યાં ૩૫ ઘોડા ને ૮૨ ગાય છે. ઘોડાને રોજ ૪ શેર ને ગાયને ૨॥ શેર ચંદી આપીએ તો દરરોજ કેટલી ચંદી વરે ?

(૨૦) એક ચોપડી ને એક સ્લેટના મળી મેં ૮। આના આપ્યા. સ્લેટની કિંમત ૩॥ આના હોય તો ચોપડીની કિંમત શી ?

(૨૧) મારા અને ચીમનના પૈસા મળીને ૧ રૂ. થાય છે. મારી પાસે ચીમન કરતાં ૨ આના વધારે હોય તો ચીમન પાસે શું હશે ?

(૨૨) નીચેની રકમનો જવાબ કાઢો:—

૧૬૯+૨૯−૧૮+૩૭−૧૫−૨૮+૩૨.

(૨૩) એવી કઇ રકમ છે કે તેમાંથી ૨॥ રૂ. કાઢી લઇએ તો બાકી ૧૦૨॥ રૂ. રહે ?

(૨૪) મારી પાસે કેટલુંક ઘી હતું. તેમાં મેં શેર ૦॥ ઉમેર્યું તો બરાબર ૧। મણ થયું; તો પહેલાં કેટલું હશે ?

(૨૫) મારી ઉમર હાલ ૮૫ વર્ષની છે તો ૩૯ વર્ષ પહેલાં મને કેટલાં વર્ષ થયાં હશે ?

(૨૬) મારી પાસે ૪૭ રૂપીઆ છે. બીજા કેટલા હોય તો ૨૭૯ રૂ. થાય ?

(૨૭) ૫૨ રૂ. ને ૫૨ આનામાં શો તફાવત છે ?

(૨૮) અમદાવાદથી સુરત ૧૫૬ માઈલ હોય તો રોજ ૮ માઈલ લેખે ચાલતો મુસાફર ત્યાં કેટલે દિવસે પહોંચશે?

(૨૯) રૂ. ૧-૪-૯ ની પાઈઓ કેટલી?

(૩૦) એક ભિખારીને ૬ પાઈ આપીએ તો ૧૪ આનામાંથી કેટલા ભિખારીઓને અપાય?

(૩૧) ૧૮ ને ૨ વડે ગુણો, જવાબને ૬ વડે ભાગો, જવાબને ૯ ગણો કરો. હવે એ જવાબમાં શું ઉમેરીએ તો ૮૭ થાય?

(૩૨) એક છોકરાના ગજવામાં ૧॥ રૂપીઆના પૈસા હતા, ગજવું ફાટેલું હોવાથી તેમાંના કેટલાક રસ્તામાં પડી ગયા. તપાસ કરતાં ફક્ત ૪॥ આનાના પૈસા નીકળ્યા, તો પડી કેટલા ગએલા?

(૩૩) કોઇ સંખ્યામાં હું ૩૫ ઉમેરીને તેમાંથી ૨॥ અઢી જેવડા ભાગ કરૂં છું તો ૬૪ ભાગ થાય છે, તો તે સંખ્યા કઇ?

(૩૪) ૧ મણ ૩ શેરના પાશેરા કેટલા?

(૩૫) રૂ. ૯ ને ૧૨ આનાના આના કેટલા?

(૩૬) ૬ પાવલી, ૩ બેઆની ને ૫ આનીની મળી પાઇઓ કેટલી થાય?

(૩૭) ૧॥ મણનાં નવટાંકો કેટલાં?

(૩૮) દોઢ આનાની એક લેખે ૬૨ નારંગી અને ૦॥ આનાની એક લેખે ૫૪ કેરી લીધી. કુલ કેટલું ખર્ચ થયું હશે?

(૩૯) ૨૨ આના, ૧૭ બેઆની, ને ૯ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા થાય?

(૪૦) ૯ રૂપીઆના પૈસામાંથી ૯ નવ પૈસા જેવડા કેટલા ભાગ થાય?

(૪૧) ૬ પૈસાનું ૪૮ શેર તો ૧૪ પૈસાનું કેટલું?

(૪૨) ૧૪ પૈસાનું ૧૨૬ શેર તો ૨૯ પૈસાનું કેટલું?

(૪૩) ૧૦ પૈસાનું ૭॥ શેર તો ૪૮ પૈસાનું કેટલું?

(૪૪) ૨૩ પૈસાનું ૧૬૮ શેર તો ૧૯ પૈસાનું કેટલું?

(૪૫) ૧૭ પૈસાનું ૪૨॥ શેર તો ૬૨ પૈસાનું કેટલું?

(૪૬) ૮ પૈસાનું ૧૨ શેર તો ૩૯ પૈસાનું કેટલું?

(૪૭) ૨॥ પૈસાનું ॥ શેર તો ૬॥ પૈસાનું કેટલું?

(૪૮) ૨૯ પૈસાનું ૩૧ા શેર તો ૭૫ પૈસાનું કેટલું ?
(૪૯) ૧૦ પૈસાનું ૮ શેર તો ૬૩ાાા પૈસાનું કેટલું ?
(૫૦) ૨૭ પૈસાનું ૬ાાા શેર તો ૭૨ પૈસાનું કેટલું ?
(૫૧) ૦ા પૈસાનું ૦ાા શેર તો ૧૨ાા પૈસાનું કેટલું ?
(૫૨) ૯૪ પૈસાનું ૧૧૭ાા શેર તો ૧૭ પૈસાનું કેટલું ?
(૫૩) ૧૨ પૈસાનું ૨૦ શેર તો ૧૯ાા પૈસાનું કેટલું ?
(૫૪) ૧૩ાાા પૈસાનું ૧૬ાા શેર તો ૮ાાા પૈસાનું કેટલું ?
(૫૫) ૩૦ પૈસાનું ૨૫ શેર તો ૪૦ાા પૈસાનું કેટલું ?
(૫૬) ૧૩ાા પૈસાનું ૩૨ાા શેર તો ૧૨ાા શેરનું શું ?
(૫૭) ૮ાાા પૈસાનું ૫ા શેર તો ૧૨ શેરનું શું ?
(૫૮) ૯૪ાા પૈસાનું ૪૭ા શેર તો ૪૨ાા શેરનું શું ?
(૫૯) ૧૫ પૈસાનું ૪ાા શેર તો ૭ાા શેરનું શું ?
(૬૦) ૨ા પૈસાનું ૬ાાા શેર તો ૧૪ા શેરનું શું ?

સમાપ્ત